

**VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT –
DORDTSE DINSDAG, D.D. 17 januari 2023**

Vergaderzaal 5

**1. Bouwend en Bereikbaar Dordrecht – RV Uitvoeringsprogramma en
voorbereidingsbudget Dordwijkzone Stadspark XXL**

Voorzitter: mevr. Koene
Raadsgriffier: dhr. Boom
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Damen (PvdA)
Dhr. De Boer (Op Ons Eiland)
Dhr. De Vries (VSP)
Dhr. Katif (Beter Voor Dordt)
Dhr. Kleinpaste (Gewoon Dordt)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Dhr. Noldus (VVD)
Mevr. Rutten (PVV)
Dhr. Safranti (DENK)
Dhr. Struijk (CU-SGP)
Dhr. Uysal (GroenLinks)
Dhr. Van der Kruijff (CDA)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)
Dhr. Vervoort (VSP)
Dhr. Wringer (Beter Voor Dordt)

Ambtelijke ondersteuning: mevr. Van den Berg
Portefeuillehouder: wethouder M. Burggraaf

De voorzitter: Goedenavond allemaal. Jullie zitten allemaal heel serieus naar schermpjes en dingetjes te kijken, maar ja, we gaan nu toch wat meer naar elkaar kijken, want we gaan met elkaar in gesprek over het 'Uitvoeringsprogramma en het voorbereidingsbudget Dordwijkzone Stadspark XXL'. Deze commissie is oordeelsvormend, dat betekent dat u er wat van mag vinden. Dit is een vervolg op de technische briefing die er heeft plaatsgevonden op 22 november. Naar aanleiding van deze sessie zijn er bij een aantal fracties wat vragen ontstaan over verschillende onderwerpen en daarom was de behoefte daar om er verder over door te spreken met elkaar over woningbouw, voorzieningen, fietsvoorzieningen, budget en de startnotitie Schenkeldijk-Stevensweg – alsof je een emmer leeggooit. Goed. Welkom dus voor jullie allemaal. Ik ga eens even beginnen nu met te vermelden wie er allemaal zijn. Mijnheer Boom van de griffie; mevrouw Van Herwijnen, Partij voor de Dieren; mijnheer De Boer van Op Ons Eiland; mijnheer Van der Kruijff van het CDA; de heren Kuhlmann en Noldus van de VVD; de heren Katif en Wringer van Beter Voor Dordt; de heer Van der Meer van GroenLinks; en daar komt de heer Uysal ook van binnen zojuist; dan hebben we

mijnheer De Vries en de heer ... O, wat was het nou? Ja, Vervoort. Ja, ik bedoel, dan opeens zit ik op een gegeven moment in de voornamen. Van de Verenigde Senioren Partij; mevrouw Rutten van de PVV; de heer Safranti van DENK. Ja, dat was dan, jullie zitten ook gewoon gezellig zo naast elkaar. Mijnheer Damen van de PvdA; mijnheer Kleinpaste van Gewoon Dordt; mijnheer Struijk van de CU-SGP. Dan hebben we de ambtelijke ondersteuning, mevrouw Van den Berg en dan hebben we de wethouder, de heer Burggraaf, die stipt op tijd was, en mijn naam is Irene Koene. Goed, ik heb daarnet al aangegeven waarom we hier bij elkaar zijn en de vraag is, u mag interrumpen wat u wil, want dat is gewoon leuk, maar het is ook interessant om te weten van elkaar wel hoe u er ongeveer in zit. Ik wil u dus vragen om in eerste termijn even aan te geven: ik denk er zo over en ik wil eigenlijk nog even wat meer weten over dat of dat, of ik wil weten hoe de reactie van anderen daarop is enzovoort. Maar dat hoeft ik u niet te vertellen, want u bent allemaal doorgewinterd politicus. Ik geef wel het eerst het woord aan mevrouw Van Herwijnen. Het is altijd een manier om als eerste aan het woord te komen, dat is dus om een motie voor te bereiden en dat heeft de Partij voor de Dieren gedaan. Mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Dankjewel. Dat is niet onze ambitie, hoor, o als eerste aan het woord te komen. Ik hoop dat mijn stem het gaat houden. Dordrecht heeft nog steeds de ambitie om te groeien, het is voor bewoners belangrijk om in de nabijheid van hun woonomgeving groen te hebben. Wij zien de herontwikkeling van het park als een positieve ontwikkeling, niet alleen voor sport en recreatie, maar ook voor de ontwikkeling en de versterking van de natuurwaarde. Bebouwing in een park zien wij niet als iets vanzelfsprekends. Omdat de kaders voor woningbouw in Stadspark XXL nog niet duidelijk zijn, hebben wij een motie opgesteld. Een park moet zo groen mogelijk blijven en plekken waar bebouwing verdwijnt zou dan ook eigenlijk groen voor moeten terugkomen. Anderzijds willen wij de benodigde verdichting in Dordrecht niet te veel inperken en we hebben daarom een motie opgesteld. Ik wilde hem eigenlijk voorlezen, maar ik weet niet of mijn stem het gaat houden.

De voorzitter: De motie zit bij de stukken, dus u kunt u kunt hem allemaal even raadplegen daar.

Mevrouw Van Herwijnen: Dan wilde ik het daarbij houden.

De voorzitter: En iedereen had hem natuurlijk, voordat die aan deze commissie begon, al gelezen. Daarom kan ik het woord geven aan mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, dank u wel. De Dordwijkzone, Stadspark XXL tegenwoordig, een belangrijke ontwikkeling, ook voor de VVD, voor de stad, voor de leefbaarheid in onze stad, voor het genot van wonen in onze stad en alle functies die daar samenkomen. Ik kan me nog goed herinneren dat we hier een van de eerste keren over spraken, dat we ook met breder in de commissie, maar ook zeker wij de vragen hadden over: hoe zit het dan, zo'n groot gebied waar dwars de N3 doorheen loopt? Dat typeert denk ik ook wel gelijk de uitdaging waar dit voorstaat. Ik denk dat we vanaf daar een hele weg gekomen zijn, maar vooral nog een hele weg af te leggen hebben om echt te gaan komen tot een park wat integraal als gebied iets toevoegt. We zien daar ook echt in de uitwerking in de uitvoeringsagenda – want het zijn twee stukken – in de uitvoeringsagenda heel veel handvatten voor. De gebiedsindeling is helder, logisch. De prioriteiten die staan zijn voor ons helder, die ondersteunen we. We hebben hier ruim

budget voor gereserveerd, maar weten ook dat dat waarschijnlijk op zichzelf niet genoeg zal zijn, hè. Dus het is belangrijk om over de as van verschillende ook financiële kaders hiernaar te kijken en op die manier ook andere partijen en partners aan ons te binden. Als we kijken naar de relatie met open sportparken is dat toch nog wel een spannend punt. Ja, we kijken daar ook naar het sportparkenbeleid wat eraan gaat komen. We hebben daar wel onze bedenkingen bij hoe dat precies moet gaan zijn qua invulling, maar we zijn daar wel benieuwd naar de verdere uitvoering en het betrekken van die sportparken in het hele gebied. Want daar ligt ook echt wat ons betreft de opgave en de uitdaging, omdat als je snel van boven kijkt is het al een mooi groengebied, maar mensen die er vanaf straatniveau doorheen komen hebben vaak die hele beleving niet, dus daar zit echt de uitdaging. Dan zijn er wat vragen gesteld en ook een motie van de Partij voor de Dieren over onder andere toevoegen van woningen. De vorige periode is een amendement aangenomen wat wonen en economische functies toevoegen ondersteunend aan het park mogelijk maakt. Nou, dat is nog steeds iets dat wij graag zouden zien. Het moet echt inpassen in het beeld van het park, zo zien wij ook terug in de – dab moet ik even goed spieken – in de ontwikkeldoelstellingen zoals die er staan. Dus daar zijn wij blij mee. De motie van de Partij voor Dieren gaat daar wat ons betreft in te ver. Wij zien het graag gewoon liever uitgewerkt in de kaders die er zijn en niet alleen de locaties waar nu woningen staan. Volgens mij, het effect van een stadspark is dat het een park is in de stad en die overgang tussen stad en park, die moet echt heel duidelijk zijn en dat daar kun je gebied toevoegen. Ja, u begint te lachen, voorzitter.

De voorzitter: Ja, een stadspark is een park in de stad. Mevrouw Van Herwijnen wil even wat vragen.

Mevrouw Van Herwijnen: Ja, ik had nog even een vraag, want je gaf aan: we vinden de motie iets te ver gaan. In welk onderdeel vind je de motie te ver gaan?

De heer Noldus: Voorzitter, dat zit vooral in het feit dat je alleen woningen mag bouwen op het gebied waar nu woningen staan en dat is erg beperkend. Volgens mij, dat was een van de dingen die er in ieder geval uitsprong, ik heb hem nu niet voor mijn neus. Ik denk dat je daar echt een kans laat liggen, want de bedoeling is – en dat was net het punt wat ik wilde maken – dat je door het een park in de stad te maken en van de stad juist door het benadrukken van kwalitatief goede randen je die beleving van park veel meer kan toevoegen. Wonen kan op plekken daar een invulling van zijn, maar het kan ook anders. Dus daarom zijn we blij met het kader zoals die staat in de uitvoeringsagenda en zien we daar dan graag de uitwerking op terug. Even kijken, dan maak ik een klein sprongetje, voorzitter, en dan ga ik ook wel richting afronding, hoor, want dan heb ik volgens mij het meeste gehad. Dan richting de startnotitie, want die ligt natuurlijk tegelijkertijd ook voor. Nou, wat ons betreft heel blij met een aantal zaken die erin staan. Een veilige en goede bereikbaarheid van sportpark Schenkeldijk, die staat nu als voorwaarde. Wat ons betreft zou het een doel moeten zijn, maar goed, als het maar gerealiseerd wordt, want die fietsontsluiting langs de Schenkeldijk is voor ons echt wel een belangrijk punt. Dat moet echt veel beter, met de huidige ook parkeren van grote voertuigen die daar staat en ja, daar kan een hoop verbeterd worden. Dan nog één punt wat we, nou ja, misschien in de vraag wat we in de startnotitie en de uitvoeringsagenda nog missen. We zien veel over spel en recreatie en sport. We zien ook bij de analyse van de bronnen niks terug over echte speelplaatsen. Nou heb ik zelf, en dat heb ik op de site van de gemeente gevonden, dat is best een mooi overzicht, een overzicht met alle speelplaatsen die er zijn. Wat wil nou, als je dan de grens van de Dordwijkzone trekt,

zijn er bijna geen enkele de speelvoorzieningen in dat gebied. Als je juist een aantrekkende functie wil hebben voor de stad is dat denken wij wel een toevoeging die te maken is. Dus wij zijn benieuwd of daar nog in de formulering die erin zit daar ook ruimte voor is. Tot zover, voorzitter, maar ik zie een vraag.

De voorzitter: Mijnheer Struijk.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Een vraag en misschien gelijk ook het antwoord op de opmerking van de heer Noldus over speelvoorzieningen. Ik heb de vorige keer tijdens de beeldvormende vergadering aandacht gevraagd voor het Sterrenburgpark en dan name Sterrenburgpark Noord. Dat is nou juist zo'n hele mooie aanvulling op park XXL, omdat daar die speelvoorzieningen wel in ruime mate aanwezig zijn, zelfs waterspeelvoorzieningen. Kleinschalige horeca, wat je ook niet zoveel voorkomt, dat zit daar ook. Dus ja, dan zou ik eigenlijk van de heer Noldus willen horen of hij dat echt als een integraal onderdeel al van het park ziet en of hij ook dan misschien een oplossing kan vinden: hoe betrek je nou dat Sterrenburgpark echt bij het park? Want we hebben het over barrières gehad, hij noemde de N3. Hier zit ook een barrière, de Leeuwstraat. En ja, dan krijg je echt zo'n los vlekje, dus misschien heeft hij daar een handige oplossing voor.

De heer Noldus: Ja, een heel scherp punt van de heer Struijk, want ik moet heel eerlijk zeggen, ik heb voor de beeldvormende sessie vorige keer die kaart bekeken en ik heb mooi de grens van het Stadspark XXL getekend en inderdaad niet dat stukje meegetekend. Daar zitten inderdaad drie van de zes speelvoorzieningen van het gebied, dus dat is heel scherp van de heer Struijk. Dus daar zitten ze inderdaad in, maar wat ons betreft kan dat breder, daar zijn we benieuwd naar. De vraag van de heer Struijk is een terechte, daar heb ik niet direct een antwoord op hoe dat beter kan, die straat ligt daar nou eenmaal. Maar ja, ik weet ook eigenlijk niet zeker of dit deel ... Dit is geen onderdeel van nu de Schenkeldijk-Stevensweggebied, dus dit zal bij een ander gebied meegenomen moeten worden, denk ik, voorzitter. O, hoort wel bij dit gebied? Oké, nou, dan ben ik benieuwd naar de uitwerking daarvan.

De voorzitter: Dank u wel. Ik had mijnheer Uysal al beloofd, mijnheer Kleinpaste.

De heer Uysal: Heel alert van u, mevrouw de voorzitter, en dank voor het woord. Anderhalve graad opwarming van de aarde mogelijk volgend jaar al een feit, dat kopte De Volkskrant gisteren. Om de negatieve gevolgen van de klimaatveranderingen, zoals wateroverlast, hittestress en droogte het hoofd te bieden, is het van onmisbaar belang om te zorgen voor meer groene plekken. Met de ontwikkeling van de Dordwijkzone als stadspark zetten we hier een grote en belangrijke stap. Met deze gebiedsontwikkeling vergroten we de natuurwaarde, de ecologie en biodiversiteit in de stad. Deze en de overige kerndoelstellingen die geformuleerd zijn in de uitvoeringsagenda dienen voor ons dan ook centraal te staan. De realisatie van allerlei voorzieningen in het park, die mogen absoluut geen afbreuk doen aan de doelstellingen van het park en ook de nieuwe functies op het gebied van werk, wonen en zorg mogen de kerndoelstellingen op geen enkele wijze in het gedrang laten komen. Kortom, het is voor ons enorm van belang dat rust in de groene long hartstikke nodig is om de toekomstbestendigheid van de stad te waarborgen. Voor de rest zien we dat in dit project ook heel veel overige grote projecten en programma's samenvallen, zoals Programma Sportparken, de Spoorzone, opgaven Groenblauwe Stad, de Bouwende Stad. Daarbij is het voor ons ook wel belangrijk dat dit

project ook goed afgestemd wordt met andere projecten. Ik sluit me van harte aan bij mijn collega Noldus over de invulling van de open sportparken, hoe dat vorm wordt gegeven, hoe daar ook rekening mee wordt gehouden, wat voor consequenties dat kan hebben voor de sportverenigingen. Tot slot, voor het participatietraject is dit project opgedeeld in een aantal deelprojecten. Dat is goed, zo kunnen de bewoners van de specifieke deelgebieden goed worden meegenomen. Maar uiteindelijk is het ook goed om de inhoudelijke integraliteit van het hele plan van het stadspark goed te bewaken, dus een extra aandachtspunt daarvoor. Dank, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, ik heb een vraag. Het was al iets eerder in het betoog, dus ik denk, ik wacht even tot het eind. U gaf aan te stellen dat andere functies de rol van het park niet in de weg mogen zitten. Maar is GroenLinks dan ook met ons van mening dat ook het toevoegen van functies ook juist een positief effect kan hebben op juist de beleving en de functie van zo'n park.

De heer Uysal: Ja, een goede vraag. Nogmaals, ook hoe ik het zei in mijn woordvoering, voor ons staan de kerndoelstellingen van park centraal en als allerlei andere voorzieningen, maar ook de functies op het gebied van wonen, werk en zorg daarin gefietst in kunnen worden zonder dat er afbreuk gedaan wordt aan de doelstellingen van dit project en het park, ja, dan is dat prima mogelijk. Ik vind daarom ook niet dat je dat op voorhand per definitie moet uitsluiten. Dat is eigenlijk ook een beetje hoe wij invulling geven aan de motie van Partij voor de Dieren, daar wordt nu voor betoogd, voor gepleit eigenlijk om per definitie aan de voorkant wonen en andere soorten bedrijvigheid tegen te houden. Ik weet niet of dat heel verstandig is. Laten we kijken naar de mogelijkheden, laten we dat ook vooral onderzoeken. Als het geen afbreuk doen aan de doelstellingen, dan moet dat volgens mij mogelijk zijn.

De voorzitter: Oké. Mijnheer Kleinpaste.

De heer Kleinpaste: Dank u wel, voorzitter. Ik kan het kort houden eigenlijk. Gewoon Dordt is enthousiast over het stadspark en deze ontwikkeling en we sluiten ons in belangrijke mate aan bij wat de heer Noldus daar al van geschetst heeft. Niet helemaal verbazend, want we trekken in dit dossier al een tijdje samen op. De ontwikkeldoelstellingen herkennen we en die vinden we uitstekend. We zijn een klein beetje bezorgd over de opeenstapeling van ambities. Wordt het dan niet te ambitieus, of ga je dan niet dingen half doen omdat je heel veel wilt realiseren? Maar dat zien we verder in de uitwerking graag tegemoet. Het is heel goed dat deze ontwikkeling er is, dus laten we daar vol vaart mee doorgaan. Kort nog even richting de Partij voor de Dieren die een motie hebben ingediend, of denken te gaan indienen, het is nu nog een conceptmotie. Zoals die voorligt gaan we die in ieder geval niet steunen.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Ook ik hou het kort, want ja, wij hebben niet veel toe te voegen. Ook wij vinden het een prima project en ik sluit me ook eerlijk gezegd ook wel aan bij mijn voorgangers. Wat ik wel nog even wil meegeven zijn twee punten. Volgens mij gaf mijnheer Noldus dat nog even aan, over de partijen of partners waar we dus eventueel samen mee kunnen werken. Dus ik moest direct aan ESF-gelden,

dus Europees subsidiefonds. Kijk, als we het toch over een ambitie hebben en we hebben het over een park die zelfs groter is dan ... Een van de grote, ja, ik ben even de naam kwijt. Ja, inderdaad. Dan denk ik dat dat we zeker ook aanspraak mogen maken op Europese subsidiefondsen of over ... Ja, u lacht wel, maar volgens mij is daar gewoon middelen voor. Als jij met name met een goed plan – en ik vind dit een goed plan trouwens – daarbij aan komt kloppen. Het tweede punt, ik heb dat tijdens onze route ook aangegeven toen wij met de fietsroute deden. Wat ik wel mis in Dordrecht is echt hardlooproutes, want dat doen we wel – we, dus de burgers van Dordrecht – doet dat juist wel op de Noordendijk, hè, wij noemen dat polderloop. Maar dit kunnen we natuurlijk uitbreiden met drie, zes, negen kilometer, desnoods twaalf kilometer en dat we dat gewoon goed kunnen aanstippen of aan kunnen geven met kleuren of met borden. Zo stimuleer je niet alleen mensen om de sporten, wat ook een hele mooie ambitie wat erin stond, maar ook dat je dus deze mensen richting dit gebied gaat trekken. Ook al woon je in de binnenstad, of elders, dus dat je daar toch gaat sporten, desnoods met je dieren, dat je je hond meeneemt. Het enige waar wij wel een beetje over hadden zitten nadenken was dat N3-verhaal, maar volgens mij is dat ook net aangekaart. Over de motie die dus ingediend is, daar willen wij nog wel even over nadenken. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: En hoeveel kilometer loopt u zelf?

De heer Safranti: Ik ben net een diesel, als ik eenmaal op gang ben, dan ben ik niet meer te stoppen.

De heer ...: Diesels mogen niet meer.

De heer Safranti: Ja, nee, oké, dus ik moet me met de tijd aanpassen.

De voorzitter: Mocht iemand tips willen hebben, dan melden bij de heer Safranti, toch?

De heer Safranti: Ik ben scheidsrechter, dus ik moet natuurlijk een bepaalde conditie hebben.

De voorzitter: Conditie hebben, zeker.

De heer Safranti: En ik zou het fijn vinden als dat natuurlijk echt komt met goede verlichting. Weet je, als je 's avonds daar loopt, dat er opeens een fietser, of ja van alles, je ziet het gewoon niet. Dus het zou fijn zijn als dat gewoon veel beter ingericht zou worden.

De voorzitter: Volgens mij heeft u dat helder gezegd. Mijnheer Struijk.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik kan me ook in grote lijnen wel vinden in het verhaal van de VVD en van GroenLinks, wat ook door mijn buurman bevestigd is. En ook niet verwonderlijk, want ook ik trek al een poosje samen op in dit project. Ik heb net al een punt aangegeven, die corridor N3 wordt vaak genoemd – of sorry, de barrière. De Leeuwstraat zie ik ook toch wel degelijk als een beetje een barrière, omdat dat Sterrenburgpark anders niet echt erbij hoort. Ik zie nog wel een barrière en dat is de Zuidendijk. De heer Safranti wil graag hardlooproutes en hoe langer, hoe beter. Daar ben ik ook voor, maar zacht lopen mag ook en fietsen mag ook. Nou, de grote wens is natuurlijk dat je een doorgaande fietsroute hebt, bijvoorbeeld als je in de binnenstad

woont en je wil gaan sporten aan de Schenkeldijk, ga het alsjeblieft op de fiets doen. Maar dan krijg je het vervelende van die Zuidendijk, dat is echt ook een hele lastige barrière en ik ben echt wel heel benieuwd wat het college daar voor oplossing misschien al voor verzonnen heeft. Want als je nu de Schenkeldijk boven fietst en dan kom je bij de Zuidendijk, dan moet je helemaal naar links. Vervolgens heb je Zuidendijk beneden, voor auto's mag je eigenlijk niet eens overheen en je mag ook dat park niet in en toch zal daar een verbinding moeten komen. De beroemde groene corridor, vandaar dat ik net even abuis was. Ik denk wel dat dat een hele ingewikkelde en ook een kostbare grap wordt. Wat net ook al genoemd is, dat zijn die vrachtauto's die daar geparkeerd staan. Dat strijdt natuurlijk met die natuurlijke oever die daar moet komen aan de Schenkeldijk. Het aardige is, de bever zit er al, dus heel mooi. Maar de vrachtwagens staan daar ook en de volgende ochtend, kijk op Fixi, ligt daar heel veel rotzooi. Ja, dat vind ik wel heel erg strijdig met een park, dus daar zal een definitieve oplossing voor gekozen moeten worden, denk ik. En ja, hebben we dat al in gedachten, is daar al goed over nagedacht? Maar die fietsroute met name. Dan heb ik nog één vraag eigenlijk. Dordwijk, landgoed Dordwijk, is daar al over nagedacht, of dat alleen maar een stukje groen is waar we omheen mogen lopen, of gaan we ook nog proberen dat toegankelijk te krijgen? Dat vind ik ook wel een boeiende eigenlijk. Dat waren even mijn opmerkingen tot nu toe. Met richting mijn overbuurvrouw, zoals het nu ligt, denk ik dat wij die motie ook niet gaan steunen, tenzij de wethouder er straks heel enthousiast over is, maar dat verwacht ik eerlijk gezegd niet.

De voorzitter: Als de wethouder de wave gaat doen, dan zien we dat vanzelf. Mijnheer De Boer en daarna mijnheer Damen.

De heer De Boer: Dank u wel, voorzitter. Ik raak mijn scherm aan, dus alle tekst wordt gelijk drie keer zo klein. Wij gaan het plan steunen, zeker. Nou ja, goed, we zien natuurlijk het liefst ook een financieel rond plan natuurlijk, hè, maar dat is er niet, want er is geld, maar niet voldoende. Maar goed, wat we nog wel een beetje vaag vinden is dat er subsidies worden aangetrokken. Nou, wij zijn heel benieuwd wat voor subsidies dat zijn, en kunnen wij daarvan op de hoogte worden gehouden? Dat is belangrijk. De N3 zien wij het liefst natuurlijk helemaal verplaatst worden naar buiten Dordrecht, maar dat gaat natuurlijk niet. Dus die N3 blijft er gewoon degelijk liggen. Alleen ...

De voorzitter: Even één tel, mijnheer De Boer. Hebben jullie even tijd nodig samen, of gaan we gewoon ... Ja, nee, ik wou net zeggen, dan mogen jullie even een apart kamertje. Maar ja, twee dingen tegelijk, ik ben net een vrouw. Mijnheer De Boer, ga verder.

De heer De Boer: De N3 is al een paar keer genoemd. Wij spreken natuurlijk al tientallen jaren natuurlijk over, we hebben nu over een groene long, de gezonde long. Dat wil zeggen lopen, sporten, wandelen in een gezonde omgeving. Nou, die N3 is gewoon hartstikke vervuilend, dat weten we ook allemaal, maar kunnen we toch niet nog eens een keer nadenken over een 80 kilometerzone, het liefst met een trajectcontrole, dan hou je het ook inderdaad 80 kilometer per uur. Dus die wil ik nog een keer aanscherpen. Dan de functies in de Dordwijkzone zoals in een stuk staan, dat is een programma van eisen voor de toe te voegen functies wonen, sport, economie, zorg. Dan vroegen ons even af, is het realistisch haalbaar dat deze in Q1, zoals het in het stuk staat, 2023 gereed zijn? Dat betekent dat 31 maart al die functies bekend moeten zijn. Nou, dat is mijn vraag. Dan, als we toch een beetje dromen, dan hadden

we het liefst natuurlijk nog een stukje staart meegenomen in het hele projecten, dan heb je echt de kop en de staart van Dordrecht. Maar dat wordt wat wel lastig, zit water tussen. We missen een plan over de verlichting in het plan. Dat komt eigenlijk nergens terug. Natuurlijk komt er verlichting, maar laten we dan gelijk kijken naar duurzame verlichting en je hebt natuurlijk hele mooie verlichtingsbronnen die bijvoorbeeld standaard uitstaan en loop je daar langs gaan ze aan. Nou ja, die voorbeelden kennen we allemaal. Kunnen er ook watertappunten worden aangelegd? Als we toch straks gaan lopen en fietsen en wandelen, dan is het misschien lekker als we even een fris watertje kunnen pakken onderweg. En als laatste, hoe worden de omwonenden geïnformeerd en meegenomen gedurende het hele project als we het hebben over communicatie? Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Damen.

De heer Damen: Voorzitter, dank u. Je kunt moeilijk bezwaar maken tegen de doelen van het plan, dus die steunen wij zonder meer. Maar vervolgens wordt het wel lastig om de doelen wat concreter te maken. Wat verwacht je nou van dit plan, hè? Het gaat om een investering van ons van 50 miljoen, daar zouden nog andere gelden bij komen. Wat gaat dat nou opleveren voor de luchtkwaliteit, of hoe kun je dat vertalen? Wat gaat het opleveren voor de biodiversiteit, hoeveel soorten verwacht je dat je in stand kunt houden of erbij kunt halen? Wat betreft klimaatadaptie, hoeveel open water komt erbij, hoeveel oppervlak? Want we zitten nu eenmaal met fantastisch klei op dit eiland waar geen water doorheen zakt, dus als er een flinke regenbui is, dan staat de hele boel binnen de kortste keren blank, open water is dan de oplossing. Dat soort dingen zijn zelfs niet bij benadering aangegeven. Wat betreft meer bewegen, sport en spel, dat is natuurlijk heel leuk als daar dadelijk voorzieningen komen voor mensen die twaalf, of hoever, hard konden lopen en dat soort sporters. Belangrijkste doelgroep is naar mijn idee juist de groep Dordtenaren die weinig aan sport doet, die willen we meer laten bewegen. Dus daar zou je ook op aan moeten geven: hoe haal je die dan dit park binnen, hoe bedien je die met dit park? Met recreatie en ontmoeting zal het ongetwijfeld lukken. Wat betreft toename van bomen, ik vind het een hele lastige. Ik woon in de omgeving van het Weizigtpark, dat wordt opgeknapt, daar komt netto geen boom bij. Hier spreek je over een gebied waar weliswaar wat bomen bij geplant kunnen worden, maar waar al een heleboel bomen staan. Is dit nou de plek waar je bomen toevoegt om de stad koel te houden? Of zou je moeten zeggen: nee, als we toch bomen gaan planten, dan planten we die bijvoorbeeld in de Vogelbuurt, want dat is acht keer effectiever voor het koel houden van de stad. Wat dat betreft vind ik dat het verhaal nog te vrijblijvend is. Het zijn goede doelen, maar te weinig concreet gemaakt. Ik kan me voorstellen dat je ze niet precies concreet kunt maken, niet zeg maar op de boom nauwkeurig, maar je kunt wel verder invulling geven aan de doelen.

De voorzitter: Mijnheer Struijk.

De heer Struijk: Voorzitter, dank u wel. Ik heb een vraagje aan de heer Damen. Als er nou in de Vogelbuurt ook bomen geplant worden, gaat de PvdA dan wel akkoord met extra bomen in dit park? En tweede gelijk daaraan vastgekoppeld, de vraag: ziet de heer Damen ook het nut dat bijvoorbeeld op warme dagen mensen een vlucht nemen naar het park toe en daar heerlijk verkoeling vinden onder bomen?

De heer Damen: Dat vind ik helemaal fantastisch. Ik woon vlakbij het Weizigtpark, dat zit helemaal vol op warme dagen. Maar dan denk ik ook: begin dan waar het het warmste is, namelijk gewoon in die warme straten. Dus ik vind dat je daar beter over na moet denken. Ik vind het prima als je het allebei doet, maar geef dan wel aan dat je het allebei doet. In het collegeprogramma staat dat voor iedere nieuwe Dordtenaar er een boom geplant zou worden. Tot nu toe heb ik daar geen enkel bericht over gezien en het college zit er nou toch al een half jaartje.

De heer Struijk: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Struijk.

De heer Struijk: Misschien even, als ik nog mag, wat betreft die bomen planten bij geboortes. Misschien heeft u gehoord dat ik er toen voor gepleit heb om dat te doen in de wijk waar die baby's geboren zijn. Dus dat kan het antwoord op uw vraag zijn.

De heer Damen: Ja, alleen moet het dan wel gebeuren, hè? Dus een goede suggestie ...

De voorzitter: Dames en heren, zullen we even dit niveau verlaten en gewoon verder gaan waar we mee bezig waren.

De heer Damen: Ja. Verder, wat betreft de procedure, voorzitter. Er wordt duidelijk aangegeven dat er gewerkt gaat worden met participatie. We hebben hier te maken met hele verschillende belangen. We hebben sportverenigingen, we hebben milieclubs, we hebben mensen die veel belang hechten aan het fietsen, daar kan nogal een botsing in plaatsvinden. Bij participatie moeten zeg maar de ambtelijke staf en de ontwerpers tot een optimum zien te komen, maar ik zou graag zien dat daarna alsnog burgers en organisaties in de stad de mogelijkheid hebben om zeg maar hun zienswijze ten aanzien van concrete plannen naar voren te kunnen brengen, waarbij dat gebeurt voordat dat in deze commissie en in de raad besloten wordt. Dat betekent een iets andere procedure dan wij nu volgen in het kader van de participatieverordening, want daar staat: of er is participatie, of inspraak. Bij inspraak wordt vaak het indienen van een zienswijze ook onder inspraak gerekend. Dus ik hecht eraan dat burgers, nadat er een concreet voorstel ligt, de burgers hun zienswijze daarop kunnen indienen en voorleggen aan de raad. Dan vermijden we dat soort toestanden zoals we met het Weizigtpark gehad hebben. Wat betreft het wonen in of rond het park. Ik heb veel sympathie voor de motie – of is het amendement – de motie van de Partij voor de Dieren. Wij denken dat je niet woningen in het park moet toevoegen, maar bij wijze van spreken in de rooilijn. Daarmee ... Ik zie u verbaasd kijken.

De voorzitter: Nee, ik kijk niet verbaasd, ik kijk alleen maar dat ik hoop dat we net wat zakelijker de onderwerpen noemen, zeg maar. U gaat heel erg in de uitvoering zitten en daar keek ik even van op.

De heer Damen: Maar er is natuurlijk in de afgelopen twintig jaar veel gezegd en gesproken over bouwen in het groen, bouwen buiten de stadscontour. Er is nu een zware druk om veel te bouwen, dat betekent dat er een principiële uitspraak over waar er wel niet gebouwd kan worden, dat dat best belangrijk is.

De heer Kleinpaste: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Kleinpaste.

De heer Kleinpaste: Ik heb toch wel behoefte daar een vraag over te stellen, want er inderdaad heel veel gesproken over dit plan, al jarenlang. Daar is ook duidelijk in opgenomen in welke mate we wel in de randen van het park of anderszins zouden kunnen bouwen. Als je dat dan loslaat, dan is het ook in de continuïteit van je hele politieke besluitvorming wel een merkwaardig element.

De heer Damen: Voorzitter, continuïteit is niet het principiële doel. We moeten zo goed mogelijk, en zeker nu er een klimaatcrisis is, zorgen dat dit soort parken er goed uitziet en niet dat er langzaam woningbouw in dit soort parken schuift. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ook het CDA kan instemmen met de denklijn en de hoofdlijnen en de kaders zoals in deze plannen zijn verwoord, laat ik daarmee beginnen. We willen wel een paar puntjes waar we nog wat de vinger even bij willen leggen, ik zal ze noemen. De eerste is woningbouw. We hebben nog niet zo lang geleden, ik dacht een jaar of twee, in de vernieuwde omgevingsvisie met elkaar vastgelegd en bepaald als raad dat dat kan, kleinschalig aan de randen van het park. Ik zie diezelfde terminologie ook in deze documenten terugkomen en het CDA staat daar ook achter. Wij snappen, wij vinden het heel mooi dat er een groene long komt met ruimte voor sport, recreatie, maar vooral ook zuinig op de ecologie, maar we snappen ook dat het af en toe kan botsen als je gaat ontwikkelen. Nou, daar gaan we de komende jaren met elkaar af en toe nog wel over komen te spreken, maar wij denken wel dat je dit toch in die balanszoekende houding wel aan moet durven. We hebben wel een suggestie, dat raakt financieel. We weten dat we er heel veel miljoenen voor gereserveerd hebben, maar we weten ook dat dat niet genoeg is, dat hebben anderen ook al gezegd. Mochten we nou kleinschalige woningbouw gaan reserveren, dan mag je verwachten als je dat aan de rand van een park doet, dat dat een positieve grondexploitatie oplevert zou ik denken en wellicht kunnen we ook die positieve opbrengsten daarvan ten goede laten komen aan het park. Ik denk dat dat ook uitlegbaarder naar de stad wordt als je gaat bouwen, dat je ook laat zien dat je met het geld wat het oplevert ook het Stadspark XXL gaat versterken en verder realiseren. Het is een denklijn, ik hoor graag in de tweede termijn van andere fracties hoe ze daar tegenaan kijken. Er is al even gesproken over de sportverenigingen. Inderdaad, de sportnota gaat dit raken en het verzoek aan het college en ook als oordeel onze vraag is, om waar wij in de voortgang op dit traject, maar ook in de voortgang op het sporttraject het college vragen of ze over en weer steeds de verwijzing willen maken waar het elkaar beïnvloedt. Want dat snappen we allemaal, maar dat we daar niet zelf naar op zoek worden, dat we daarin geholpen worden. De veiligheid wordt door sommige sportverenigingen wel genoemd als risico. Als het allemaal open wordt, gaan daar geen samenscholingen komen, gaan mensen geen drugs lopen gebruiken, of lopen dealen, of weet ik wat allemaal uitgesproken? Het CDA vindt waar dat echt over de grens zou gaan – en die grens kan ik natuurlijk nu niet volkomen hardmaken – dat je ook moet willen overwegen om het hier en daar dan maar niet open te maken, want veiligheid vinden wij toch wel belangrijk. Maar ook maar even in het kader van het omdenken. Als we maatschappelijke functies willen toevoegen, kun je misschien ook functies toevoegen die de veiligheid juist vergroten. Want wij denken, functies trekken ook mensen aan en daar kan de veiligheid groter van worden, dus probeer ook functies

te vinden die de veiligheid vergroten. Nog een punt, wat u niet zal verbazen, we hebben dat al een keer eerder genoemd bij de begroting: zou je ook niet aan de noordkant waar we het Wantij raken als uitbreiding van Stadspark XXL een stadsstrand kunnen realiseren? Ook dat is recreatief, ook dat is aan het water en het grenst bij Jeugddorp Stadspark XXL. Ik weet niet of dat allemaal veiligheidshalve kan aan het Wantij, maar het is mogelijk het onderzoeken waard. Als laatste punt, op een na laatste punt, voorzitter, dat gaat over de verlichting, door anderen genoemd. Ik was afgelopen weekend – ja, toeval bestaat niet – in Wouwse Plantage, je komt nog eens ergens, en daar stonden langs de weg groene ledlampen. Ik vroeg aan de mensen die daar woonden: waar zijn die voor? Dat schijnt natuurvriendelijk te zijn voor de dieren. Nou, ik had weer wat geleerd. Ik wil het hier maar meegeven, misschien is dat ook wat voor in deze omgeving, als je toch verlichting wil, om dan met groene ledlampen te werken die natuur- en diervriendelijk zijn voor de ecologie. Dan de laatste vraag. We hebben een participatie- en wensboom gehad, ook wij hebben hem mogen invullen en alle anderen hier aan tafel denk ik ook, ook de stad is breed opgeroepen. Ik ben wel benieuwd wat het allemaal opgeleverd heeft. Misschien had ik het wel ergens al kunnen lezen, maar ik ben nog benieuwder terug te horen wat er nou mee gedaan gaat worden. Want als je zoiets in gang zet, wek je ook een verwachting. Dus wij hopen ook teruggekoppeld te krijgen wat er met al ideeën gebeurt. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Mijnheer Katif.

De heer Katif: Dank u wel, voorzitter. Ik zal gelijk even beginnen met de motie van de Partij voor de Dieren. Ik vind hem een beetje te vroeg. Ik zeg niet dat ik het er niet mee eens ben, maar ik vind hem een beetje te vroeg. Dus even wachten, zou ik bijna zeggen. En dat bedoel ik heel aardig trouwens, hoor. Ja, voordat allerlei dingen ... Voorzitter, volgens mij ...

De voorzitter: Mijnheer Katif, even één tel. Mevrouw Van Herwijnen wil u via de voorzitter iets vragen.

Mevrouw Van Herwijnen: Voorzitter, ik wilde even vragen: wat bedoel je met te vroeg?

De voorzitter: Mevrouw Van Herwijnen, ik ga gelijk even ingrijpen, want u deed het daarnet ook. Niet: wat bedoel je? Voorzitter, ik hoor de heer Katif zeggen dit, of ik wil de heer Katif vragen dat. Gaat uw gang.

Mevrouw Van Herwijnen: Wat de heer Katif bedoelde met te vroeg.

De heer Katif: Nou, te vroeg omdat de concrete plannen en de voorbereidingen nou nog moeten komen. Ik denk, als die dan op tafel liggen, dan zou je zonder meer – of zou u, voorzitter – zou u, mevrouw Herwijnen, daar een motie zonder meer kunnen indienen. Dat denk ik. Dus succes zit hem meestal in een moment dat je hem even indient, oftewel strategisch indient. Volgens mij is het succes van het Sportpark XXL voor een heel groot deel afhankelijk van de subsidie die wordt opgehaald. En mevrouw Van den Berg zal dat misschien kunnen beamen, want op 22-11-'22 heb ik een vraag gesteld en over de ambities, maar met name op de risicovolle exercitie zoals die gedaan is, en toen werd namelijk antwoord gegeven: ja, het is 51 en dat zou 60 kunnen zijn, maar ja, we hebben natuurlijk 1,2 miljard, en zo kan ik wel even doorgaan, en als we dat nou eens gaan doen, dan moeten we zoveel geld binnenhalen. Dus ik ben eigenlijk erg benieuwd,

maar goed, de vraag ga ik, voorzitter, niet aan mevrouw Van den Berg stellen, want dat had ik in beeldvormende sessie moeten doen. Ja, dat is een gemiste kans, maar goed, dat kan mevrouw Van den Berg even meenemen in ieder geval. De gereserveerde gelden zijn eigenlijk niet voldoende, laten we daar heel eerlijk over zijn. Ik hoop dat we de rijkdom die bij elkaar geschraapt is via ...

De voorzitter: Mijnheer Damen.

De heer Damen: Voorzitter, ik hoor herhaaldelijk zeggen: de gereserveerde gelden zijn niet voldoende. Waar haalt men deze wijsheid vandaan? Ik zou dat graag horen van degenen die dat allemaal beweerd hebben.

De heer Katif: In het stuk, pagina 22. Ja, nou en. Nou, voorzitter, ja precies. Ik probeer alleen maar te wijzen op dat wij ontzettend ambitieus zijn. Die ambities die wij hebben, ja, daar zijn een aantal risico's aan verbonden en die risico's is dat het geld wat wij ervoor gereserveerd hebben niet voldoende is en ook afhankelijk van de subsidie die je binnen moet halen. Nou, dat is voor mij ... Overigens, ik ben met het voorstel zoals die nu voorligt natuurlijk wel, we zijn als Beter Voor Dordt wel eens, want we hebben namelijk ooit de motie ondersteund in 2021 volgens mij, '...'. Nou goed, dus wat ons betreft had eigenlijk het stuk als hamerstuk naar de raad gekund. Had gekund, omdat we vinden dat de concrete plannen en investeringsvoorstellen naar de commissie komen waar we wel een mening over kunnen vormen. Om op dit moment een mening te vormen over iets wat we alleen maar in de voorbereiding, ja, dat vind ik een beetje opportuun. Dus ik wacht keurig netjes de ... Ja, ik zou '...' geld, maar ik wacht het gewoon even af.

De voorzitter: O, bent u nog niet klaar, mijnheer Katif?

De heer Katif: Nou, een laatste. Een ambitieus en mooi project, en dat is ook Beter Voor Dordt.

De voorzitter: Goed, ja. Ja, goed, maar er zijn er meer die dat doen. Even kijken. Mijnheer ... O, nou ik het weer niet. Vervoort, toch? Ja, ik weet alleen maar Bert altijd. Vervoort.

De heer Vervoort: Dan doe ik die dicht. Als je de stukken leest, dan is er in een eerdere commissievergadering een keer een discussie geweest over waar je nou prioriteit aan zou moeten geven. In een van de stukken staat zelfs dat je daarin moet kiezen. Nou, wat ons betreft als het gaat om de wetmatigheid van een park, het trekt mensen aan, het trekt nieuwe mensen aan naar Dordrecht. Die is wat ons betreft onvoldoende onderbouwd, want dat zou ook omgekeerd kunnen zijn. Als je onvoldoende woningen hebt, dan krijg je geen mensen maar Dordt en dan heb je wel een heel groot park, maar dat staat dan voor een gedeelte leeg. Dus onze vraag is of de wetmatigheid waarvan uitgegaan wordt in de startnotitie, zowel voor de Schenkeldijk-Stevensweg als voor de algemene startnotitie, of die wetmatigheid onderbouwd kan worden. Voor het overige denk ik dat het in ieder geval voor ons een verrassing was – misschien niet helemaal, maar toch – dat in de startnotitie Stevensweg-Schenkeldijk heel erg gefocust wordt op de problemen daar. Vervolgens, als je dan gaat naar pagina 12 van die startnotitie, dan

vind je terug dat dat ingebed is in het uitvoeringsprogramma Dordwijkzone. Je zou je kunnen afvragen als je een aantal deelgebieden hebt gedefinieerd, of je de ontwikkelingen niet stapsgewijs zou kunnen doen. Een olifant eet ook hapje voor hapje. Dank u wel.

De voorzitter: Oké, dank u wel. U mag uw microfoon weer uitzetten. Heeft iedereen iets gezegd die wat wilde zeggen? Ik denk mevrouw Rutten, die gooit hem er wel in over die vrachtwagens, maar die ... Nee, oké. Dan gaan wij naar de wethouder en die heeft hard mee zitten schrijven. Ik weet niet wat hij allemaal zit te doen.

De heer Burggraaf: Er zijn soms commissievoorzitters die dan de vraag herhalen.

De voorzitter: Mijnheer Burggraaf, u bent van een partij die heel erg uitgaat van de eigen verantwoordelijkheid en iets in mij herkent dat.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Ik was gewoon een beetje verwend al, denk ik, door andere commissievoorzitters. Nee hoor, even samengevat, als ik alle opmerkingen hoor, dan hoor ik in ieder geval nog steeds brede steun voor deze ontwikkeling en de ambitie om een mooi stadspark neer te zetten die uiteindelijk voor, nou ja, ook de huidige bewoners en de nieuwe bewoners die we met de groei van de stad gaan toevoegen veel meer kwaliteit van leven gaat geven. Daar hoorde ik wel wat vragen ook op, van Partij van de Arbeid onder andere en ook wel de VSP, in de zin van, dat was de samenhang tussen groei en gebruik van het park, en van de Partij van de Arbeid als het gaat om: wat gaat het dan echt concreet opleveren? Daarvoor zou ik graag nog willen verwijzen naar de maatschappelijke businesscase die in 2021 op basis van het plan is gemaakt en door Decisio ook de maatschappelijke baten zijn uitgerekend. Nou, als het gaat om de luchtkwaliteit is daar berekend 0,35 ton jaarlijks fijnstof afvangen, 250 ton aan CO₂-reductie en nog wat andere van die zaken, ook de samenhang tussen het wonen en het gebruik van het park. In datzelfde plan is inderdaad ook opgenomen dat er woningbouw rondom het park gaat. Ik hoorde het CDA een goede samenvatting geven van de kaders die daarbij zijn afgegeven en ik hoorde ook een reflectie van GroenLinks waarbij eigenlijk wordt gezegd: er zijn een aantal ambities, die moeten we uiteindelijk gaan waarmaken in het stadspark. En nou ja, daar zitten ook een aantal bebouwde voorzieningen in die samen kunnen gaan, of sterker nog, de ambitie kunnen versterken. Dan denk ik zelf aan bepaalde economische voorzieningen die genoemd zijn, of maatschappelijk-economische voorzieningen. Je kan denken aan misschien een horecavoorziening ergens in het park, of misschien een combinatie met kinderopvang. Nou, er zijn heel veel zaken die uiteindelijk in zo'n park zo de sociale veiligheid kunnen vergroten, want dat hoorde ik het CDA onder andere ook noemen, of juist kunnen zorgen dat op een bepaalde plek er een reden is om dat park in te gaan, dus dat je op die manier ook mensen het park laat ontdekken en op die manier die kwaliteit ook benut wordt van het park. En inderdaad ook op plaatsen waar je, en dat gaan we dus nu eerst eens verkennen en daarmee wil ik ook onderschrijven een aantal partijen die zeiden: het is eigenlijk te vroeg in deze fase om daar nu al een motie op te formuleren waarop je daar nieuwe begrenzing opzet, ga eerst dat onderzoek eens aan en kijk eens even hoe juist bebouwing ook langs die randen kwaliteit kan toevoegen. En inderdaad, nou ja, volgens mij rekenen wij daar ook al mee, maar u riep op, de heer Van der Kruijff, om daar in de tweede termijn door andere partijen al dan niet bijval bij te geven. Ik zou in ieder geval willen zeggen, vanuit het college zouden we die filosofie willen omarmen om de opbrengsten die je doet met de ontwikkeling ook ten

bate te laten komen van de ontwikkeling van het park zelf. Want ja, goed, het is ook zo, en dat hebben we ook nooit onder stoelen of bank geschoven, dat er niet voldoende budget is om de totale ambitie waar te maken. Dus je moet daar ook gaandeweg proberen, daar waar het past bij de ambitie, als het wat opbrengt ook weer te kunnen investeren om die totale ambitie waar te kunnen maken. Inderdaad moeten we bij externe partijen subsidies op gaan halen, daar werken we hard aan. Wat betreft risico's daarvan, we faseren het in een wijze dat je nu elke keer deelaanpak doet, want dat werd ook ergens opgenoemd: je moet in plakjes eten. Daar ben ik het ook mee eens, daarom beginnen we nu eerst met die zuidelijke punt. Daarin kan je dan ook vervolgens kijken: dat wat je investeert, zijn dat dingen die sowieso goed zijn. In de tijd kom je dan gaandeweg op het punt waarbij je af en toe moet monitoren: kan het nog steeds vanuit het budget, moeten we extra budget nog erbij halen, of moeten we op punten op een gegeven moment ambities gaan bijstellen? Maar dat is allemaal in latere fasen. Op dit moment doe je dingen die sowieso binnen het budget passen en geen afbreuk doen aan, ook al zou je in een later proces misschien eens een tijdje zeggen: we moeten nu wat tempo lager zetten. Dan zijn het geen investeringen die zeggen: maar wat gek dat dat daar gebeurd is. Het is sowieso goed wat je nu doet voor de stad in deze fase en we hopen dat we gaandeweg voldoende financiering gaan vinden om de totale ambitie te bereiken.

De voorzitter: Punt. Mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Fijn, dank u wel, voorzitter. Ik hoorde de wethouder praten over financiële middelen, ook binnenhalen, dat ze er ook mee bezig zijn. Kan de voorzitter wat concreter zijn? En ik heb natuurlijk net een aanbod gedaan over Europese subsidies, is daar al aanspraak op gemaakt?

De heer Burggraaf: Nee, voorzitter, kijk, we hadden al eerder een keer een voorstel aan u voorgelegd waarbij ook een provinciale subsidie aangekoppeld zat. De Europese trajecten, daar zitten we sowieso goed op aangehaakt als het ook om de Groenblauwe Stad gaat. Daar hebben we gewoon een goed netwerk ook in Europa zitten en daar blijven we gewoon continu onze proposities inbrengen. Dat heeft een bepaald ritme, hè, of een bepaalde window waarin weer een subsidie opengaat. We zorgen dat we het netwerk goed hebben, dat we onze propositie goed hebben. We zitten in een aantal netwerken ook waarin gewerkt wordt aan vergroening en verbetering van de leefomgeving. Het is echt ook iets wat bij het Rijk hoog op de agenda staat, hè. Als je kijkt naar de verdichtingsopgave, de woningbouwopgave, dan wordt ook vooral gezegd: doe dat binnenstedelijk verdicht, doe dat langs spoorzones, langs OV-verbindingen. Maar er is ook heel veel oog voor de vergroening en de hoogwaardigheid van je leefklimaat en de rol die groen daarin kan betekenen. Dus ik zou zeggen, alles wat in deze opgave zit past ook bij het tijdsgewricht en de agenda's van Europa en het Rijk op dat vlak. Dus ik heb daar wel echt goede verwachtingen op dat we daar ook wel degelijk ook in deze bestuursperiode alweer nieuwe subsidieën kunnen gaan openen, omdat het ook gewoon een mooi plan is wat goed onderbouwd is. Wat heel belangrijk namelijk is daarin ook altijd dat je de maatschappelijke kosten en baten kan aantonen. Dat huiswerk hebben we allemaal gedaan, dus we hebben alles in huis om daar op de momenten dat ze zich voordoen daar ook meteen op in te springen. Dan hoorde ik wat opmerkingen om goed de samenhang tussen de sport, die natuurlijk in deze zone zit, te blijven bekijken. Dat doen we zeker en we zullen ook zeker als we hier met voorstellen komen aangeven daar waar het sportbeleid betreft, en andersom, als collega Merx met

sportbeleid komt, dat daar de samenhang even wordt geduid met hoe het zit in de Dordwijkzone-ontwikkeling. Wij zorgen dat we daar ook bestuurlijk goed van elkaar op de hoogte zijn en dat goed op elkaar afstemmen dat dat goed in samenhang met elkaar gebeurt.

De heer Safranti: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Ik vind dat de wethouder prima op een abstract niveau natuurlijk een en ander terugkoppelt, alleen ik gaf ook een concreet voorbeeld van de hardlooproutes. Wordt dat dan wel meegenomen, niet meegenomen, of wordt dat met collega Merx opgenomen?

De heer Burggraaf: Voorzitter, ja, ik wilde net naar dat punt gaan dat er vanuit veel partijen heel veel concrete dingen zijn genoemd. Ik hoorde dingen over verlichting, zoals u in een looproute. Er zijn er nog heel veel meer, allemaal zaken die heel concreet zijn en absoluut in de volgende fase verder ingevuld worden, in ieder geval voor de deelfase waar we het nu over hebben. Over lopen, dat is sowieso al de wandelroutes, looproutes waarop bewegen is als een heel belangrijk element benoemd ook wat in het park gefaciliteerd zou moeten worden. Richting de VVD, die had het over speelplekken. Nou ja, dat is er ook zo eentje die absoluut de aandacht krijgt. Verder waren er nog wat opmerkingen over de barrièreslechting en de barrièrevorming. Ook die aspecten nemen we mee in de verdere uitwerking. Dat zullen ook wel wat scenario's of ambities bij liggen, want ja, sommige barrières kan je verbreken, maar vergen een enorme investering. Dan kan je ervoor kiezen om het misschien niet te doen, een simpelere oplossing te kiezen, een eenvoudigere oplossing, of te zeggen: we markeren dat die er is en in de tussentijd doe je een kleine oplossing, maar de ambitie zet je wel ergens op een plank in de kast als het ware, zodat als je een keer een subsidiekans voordoet, dat je hem eraan kan koppelen en hem dan bijvoorbeeld in zijn hoogste ambitie kan waarmaken. Dus op die manier gaan we scenario's maken, verder uitwerken en zorgen dat je in samenhang die keuzes kan maken. Datzelfde is ook als het gaat om de vraag, er werd even de zwemmogelijkheid bij Jeugdorp genoemd. Dat is natuurlijk een verdere fase van de ontwikkeling. Dus we zitten nu aan de zuidkant van de Dordwijkzone en niet in die kant van de ontwikkeling. Het is wel zo dat er binnenkort ook naar uw raad een RIB zou komen, raadsinformatiebrief, over het onderzoek naar de zwemwaterkwaliteit en waar je verschillende zwemvoorzieningen in de stad zou kunnen hebben, want dat zou je natuurlijk op heel divers niveau kunnen doen. Je hebt een stadsstrand wat veel meer stedelijk is en je hebt een zwemvoorziening die veel meer – hoe zal ik het noemen – meer voor een dagje uit, of een even de picknickvariant, zeg maar. Dus ik denk dat je daarin heel veel verschillende typen varianten van zwemrecreatie kan hebben die ook verschillende doelgroepen aanspreekt en denk ik ook goed is om dat te faciliteren in je stad. Er waren nog wat vragen over de participatie. We hebben natuurlijk nu echt een hele mooie eerste ronde gehad met heel veel interesse naar aanleiding van die wensboom. We hebben inmiddels, ik denk dat die participatie al wel drie jaar denk ik loopt, dus in de eerste fase ook al, dat noemen ze schetsschuiten, dus echt met mensen gezeten om dingen ook echt uit te tekenen en uit te werken. We gaan in de volgende fase ook echt zorgen dat die mensen die hebben laten zien dat ze ook echt betrokkenheid willen en willen investeren in het gebied, dat we die ook een plek geven in de verdere stappen die we nemen. We zullen ook absoluut in de

communicatie er aandacht aan besteden dat de opbrengsten ook worden teruggekoppeld aan de mensen die hebben meegedaan, zodat ze ook zien wat we doen met de input die geleverd wordt. Waarbij het natuurlijk ook altijd zo is, we hebben een kader en ambities, ja, dat betekent niet dat iedereen krijgt wat ze inbrengen, maar we zullen het altijd reflecteren: dit is wat er is opgehaald en in de weging hebben deze dingen wel een plek gekregen en dit niet. Nou goed, die participatie bijvoorbeeld ook in Schenkeldijkfase, want dat is natuurlijk heel belangrijk om dat goed met de sportclubs te doen die daar in het gebied zitten en de dagelijkse gebruikers zijn en dat zullen wij ook borgen. Ik zit even te denken, voorzitter. Volgens mij heb ik dan alle vragen wel beantwoord en zo niet, dan hoor ik het.

De voorzitter: Bijna allemaal. Mijnheer Uysal stak zijn vinger al op.

De heer Uysal: Dank, voorzitter. Even nog over de financiën. De wethouder gaf net ook al aan, om de totale ambitie te realiseren zijn er nog wat problemen op het gebied van financiën. Maar vaak zie je ook bij dit soort grote projecten dat het inderdaad dus wordt opgedeeld, opgeknipt in een aantal facetten. Dus het wordt nu ook gefaseerd ingevoerd en dan stuit je nog wat op meerdere problemen, onverwachte problemen in die fases, waardoor je uiteindelijk, het geld is al nu te kort en waardoor nog meer geld tekort komt om die volgende fase te realiseren. Hoe schat de wethouder de kansen voor dit project dat in?

De heer Burggraaf: Voorzitter, één ding weten we zeker, dat is: als we niks doen, wordt het geld sowieso minder, want we hebben flinke inflatie en ja, daarmee kan je eigenlijk met dezelfde reservering minder doen in de toekomst. Dus dat is iets waar we rekenschap voor moeten geven. Dus ik zeg hem ook even, dus ik zeg het niet om flauw te doen, maar ook in de zin dat je nu budgetten die je nu ophaalt, de grote kans is als je het zo meteen hebt uitgewerkt en verder naar voorlopig ontwerp gaat en het verder uitwerkt, dan weet je ook beter wat voor investering je nodig hebt en dat de kans groot is dat dat dan zaken duurder zijn dan je van tevoren inschat. Dus hoe gaan we daarmee om? We gaan dat doen door altijd scenario's te geven. Dus zoals ik al zei, je kan iets op een tien doen, of op een op een zeven. Of je kan een bepaalde maatregel eerst klein uitvoeren en dan zeg je: naar de toekomst toe is dit onze ambitie en op moment dat we dan cofinanciering hebben, dan schieten we hem alsnog in en dan kunnen we een stap verder zetten. Of dat je gewoon gaat wegen en zegt: dit zouden we allemaal aan maatregelen in het gebied kunnen doen, maar we vinden het voldoende als we driekwart er maar van doen. Het tweede wat we zullen doen is dat je dan zegt: voor deze deelfase hebben we deze investering nodig, dat komt uit die reserve, dan blijft er zoveel reserve over. Dat je dan op dat moment ook een doorkijk geeft: wat betekent dat voor een volgende stap, heb je dan nog steeds voldoende geld om een volgende fase in te gaan? Tot slot, wat ik zei, je moet gewoon echt zorgen dat in elke fase dat je het doet, dat je daar investeringen doet die sowieso voor dat gebied meerwaarde opleveren, ook al zou in zijn totaliteit ooit het park niet gerealiseerd worden, dat het daar altijd van meerwaarde voor de stad is. Mijn persoonlijke overtuiging is dat juist na zo'n eerste fase je zoveel kwaliteit aan die stad gaat toevoegen, dat ik kan me gewoon niet voorstellen dat er ergens gaandeweg het proces gezegd wordt: we gaan die ambitie niet totaal verwezenlijken. Want ik denk dat dat je dan zal inzien dat het zoveel meerwaarde voor de stad geeft, dat je altijd bereid bent om de voortgang daarvan te willen financieren, en niet in de laatste plaats dat je partners van buiten nog beter kan overtuigen om mee te investeren. Want ja, als je eenmaal de eerste fase hebt gedaan, dan kan je ze ook

meenemen en kan je ze fysiek laten zien wat voor mooie dingen dat oplevert en hoeveel leefkwaliteit je toevoegt aan de stad. Dan zal je daar ook absoluut, daar ben ik echt van overtuigd, nog veel meer subsidie vanuit Rijk, provincie, Europa, maar ook partijen in de stad die zeggen: hé, moet je eens kijken wat een mooi park wordt dat, nu ineens wordt het voor mij interessant, bijvoorbeeld als ondernemer, om daar ook een horecazaak bijvoorbeeld te doen. Of: nu wil ik daar misschien een zorgvoorziening maken, want ik heb een heel mooie omgeving om daar mijn cliënten ook andere dingen dan alleen een goed bed te kunnen bieden. Ik noem maar even wat voorbeelden. Dus ik verwacht ook dat vanuit derde gelden, privaat geld, daar ook vervolgens een aanzuigende werking van uit zal gaan.

De voorzitter: Mijnheer Damen.

De heer Damen: Voorzitter, ik had benadrukt in mijn woordvoering dat naast participatie er ook de mogelijkheid moet zijn om wanneer er een conceptplan ligt voor een deelgebied, dat betrokken partijen en burgers een zienswijze moeten kunnen voorleggen aan de raad. Daar heb ik de wethouder niet over gehoord.

De heer Burggraaf: Voorzitter, wij zullen gewoon het vaste beleidskader hanteren zeg maar in de wijze waarop we zorgen dat er participatie is van belanghebbenden. Dat is in ruimtelijke procedures vaak dat je zienswijzen ontvangt en dat je dan volgens als raad een besluit neemt en ook die zienswijzen tegen elkaar kan afwegen en een integraal oordeel geeft over welke belangen je het belangrijkste vindt voor de stad in het gebied. En zoals ik al zei, verder zullen we in de verdere uitwerking nadrukkelijk de participatie opzoeken met de directe omgeving om te zorgen dat we ontwikkelingen doen waarbij ook rekenschap gegeven wordt van de belangen van de sportverenigingen in dit geval, of de belangen van de direct omwonenden.

De voorzitter: Mijnheer De Boer.

De heer De Boer: Dank u wel, voorzitter. De wethouder noemde net mogelijk betrekken van maatschappelijke partners. Nou, we hebben het net over gehad, hè, dat we niet gaan bouwen in het park zelf, dus dat zal waarschijnlijk ook aan de randen komen. Of mogelijk kan je ook zeggen: we gaan toch dat FC Dordrecht-stadion erbij betrekken, met vernieuwbouw, met maatschappelijke partners, ik noem hem maar eventjes. Maar waar ik ook even benieuwd naar ben, ik had hem even bewaard voor de tweede ronde, misschien mag ik hem gelijk stellen.

De voorzitter: U bent nou toch al aan het woord, dus kom maar door.

De heer De Boer: Ja goed, de Sportparkvisie trekt samen op natuurlijk met de Stadsparkvisie. Dan vroegen wij ons even af: is er eentje in de lead, of zijn ze gelijkwaardig? Want natuurlijk zo'n park heeft heel veel invloed op de sportverenigingen, want je kan natuurlijk ook niet straks als er natuurlijk gebruik wordt gemaakt van zo'n park – dat trekt ook jongeren aan, dat trekt mensen aan – je kan moeilijk ook die sportverenigingen afsluiten 's avonds. Er zijn sportverenigingen, die zijn openbaar toegankelijk. Ook al staat er een hek, je kan eroverheen. Dus ik was even benieuwd of daar ook over nagedacht is. Dus even samengevat, is er een van die twee plannen in de lead, of trekken die gelijkwaardig op?

De heer Burggraaf: Kijk, voorzitter, hij wordt vanuit ... O, wilt u nog andere? Uiteindelijk is de gebiedsontwikkeling hier het sturende principe om in samenhang iets te ontwikkelen. En zoals ik zei, dat betekent wel dat op het moment dat je vooral in de Schenkeldijkfase zit, dat je zorgt dat je met degene die verantwoordelijk is in het college voor sport die er intensief bij betreft. Daar worden dan afwegingen gemaakt tussen: wat zijn de belangen van de sportverenigingen als het gaat om zorgen dat de velden veilig blijven, dat er zo min mogelijk vandalisme is? Dat soort aspecten worden dan uiteraard goed meegewogen en dat zal uiteindelijk in zeg maar de uitvoeringsplannen ook aan u worden gereflecteerd: kijk, hier heeft de weging plaatsgevonden tussen het openbaar karakter belang wat we belangrijk vinden in het park en het duurzaam behouden van de sportvelden en dergelijke. Dus die afweging, de keuzes die erin gemaakt zijn zullen we natuurlijk ook duidelijk aan u toelichten.

De voorzitter: Mijnheer Struijk. Volgens mij had ik mijnheer Struijk het woord gegeven, maar mijnheer De Boer, gaat uw gang.

De heer De Boer: Volgens mij mogen we altijd nog even een reflecterende vraag stellen. Oké. Voorzitter, nog even een vraag aan de wethouder. Ik noemde net toch even het stadion. Wordt daar ook over nagedacht, vernieuwbouw, toch mogelijk maatschappelijke partners aantrekken en die integreren in het hele verhaal, of is dat nu op dit moment niet aan de orde?

De heer Burggraaf: Voorzitter, het voetbalstadion FC Dordrecht is een van de gebruikers in het gebied. En ja, ook daar zullen we kijken naar hoe de openbare ruimte eromheen het beste inpast. Verder heb ik ook vernomen uit de krant dat er ideeën zijn om nog iets met het stadion te doen, maar dat is uiteindelijk het initiatief van FC Dordrecht zelf. Nou ja, goed, daar zullen we vanzelf een keer met elkaar over in gesprek komen.

De voorzitter: Mijnheer Struijk.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Twee vraagjes. Ik moet eerlijk zeggen, de antwoorden van de wethouder over de barrière vond ik hem een klein beetje laconiek: nou, als we daar in de buurt komen, dan gaan we wel eens kijken. Zou het nou niet gewoon verstandig zijn om eigenlijk te beginnen met een goede en veilige route richting Schenkeldijk? Want ik zie daar als ik loop heel vaak hordes van die hockeymeisjes vanuit Dubbeldam erheen fietsen. Ik vind die route nu niet zo geweldig, dus ja, ik zou zelf beginnen met zoeken naar een goede overgang. Dat is de eerste vraag, of daar toch niet iets meer power op gezet kan worden. Het tweede, ik kan me vergissen, maar ik had volgens mij niets gehoord in de beantwoording over het landgoed Dordwijk wat ik even genoemd had. Dank u wel.

De heer Burggraaf: Voorzitter, het spijt mij allereerst dat ik niet genoeg kracht in mijn woorden heb laten blijken als het gaat om het slechten van de barrières en veilige routes. Want dat is namelijk een van de eerste uitgangspunten ook van het hele plan, dus dat heeft absoluut onze volle aandacht. Dat zat ook al in de eerdere voorstellen waar u toen krediet voor heeft gegeven, daar hebben we dat ook benoemd als dat dat gewoon een heel cruciaal element is. De nuance zat erin dat dat ook hele kostbare ingrepen kunnen zijn en dan zeg ik, dan gaan wij wel daarin lenig zijn in de zin dat we, dan zou je dat ook weer als een barrière kunnen laten zijn: als we dat budget niet hebben, kunnen we niks doen, of kunnen we geen enkel andere ambitie meer

verwezenlijken. Dan is het verstandig om ook slim te kijken: maar hoe kan je dan misschien een snelle quick win zeg maar doen dat wat minder geld kost en een grotere ingreep nog even op de plank leggen zodra zich een goeie subsidiekans voordoet. Maar nogmaals, het is gewoon een absolute eerste randvoorwaarde om überhaupt die Dordwijkzone goed te kunnen laten beleven. Zeker voor de Sportpark Schenkeldijk hebben we die ook geadresseerd als dat een van de belangrijke elementen is, want inderdaad, de Stevensweg en om naar de Schenkeldijk te komen, ik herken ook wat u zei over die vrachtwagens die daar geparkeerd staan, dat zijn inderdaad hele duidelijke aandachtspunten rond dat park. Voor wat betreft het landgoed, dat is een volgende fase, dus dat zit niet in deze deelfase. En ja, goed, daar zullen we tegen die tijd ook absoluut met die partijen ook weer om de tafel gaan om te kijken hoe we die zo goed mogelijk bij die Dordwijkzone kunnen betrekken.

De heer Struijk: Dank u wel. Ik vond dit een duidelijker, bevredigender antwoord dan het eerste in ieder geval. Dank u wel.

De voorzitter: Als u nou nog drie keer vraagt, dan bent u het helemaal met hem eens. Mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Nou, mijn dank is groot richting de wethouder, die dus onze punten ook mee zal nemen die wij net ook zojuist hebben genoemd. Ik had voor de tweede ronde eigenlijk dierenwelzijn een beetje bijgehouden, maar met de veronderstelling dat toch door andere partijen dit genoemd zou worden. Tijdens de fietstocht is er heel duidelijk en nadrukkelijk genoemd over de vleermuis, maar ik zag daar natuurlijk ook ganzen, ook andere soorten vogels en dieren. Dus mijn vraag is: in hoeverre gaan wij daar rekening mee houden, ook met ... Niet? O, mijn buurman knikt nee, of schudt nee. Maar dat is eigenlijk de vraag die ik richting de wethouder wil aangeven hoe wij daar sowieso met de vleermuizen, maar ook met de andere beschermde vogelsoorten en dieren omgaan.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Een van de aspecten van de hele ontwikkeling is natuurlijk dat ecologie en biodiversiteit een belangrijk aspect is. Je hebt er natuurlijk daarnaast gewoon ook wet- en regelgeving die daar een bescherming in biedt, dus zeker veel oog voor in het plan. Er zullen ook in een park gebieden zijn, daar breng je ook wel balans aan. Dus je hebt gebieden waarvan je zegt: daar is vooral de natuurwaarde het allerbelangrijkste. En je hebt plekken waar je zegt: daar is de sport een heel belangrijk onderdeel, of daar is evenementen een onderdeel. Dan zal daar een wat ondergeschikter belang op zitten, maar overall is de biodiversiteit en ecologie een belangrijk en vooral ook in die zone, dat ze daar ook, daar is altijd de verbinding heel belangrijk, dus dat ook de dieren geen barrières ondervinden is daar een heel belangrijk onderdeel van, doen we ook veel onderzoek naar, daar is de stadsecoloog ook goed bij betrokken. Dus die dat belang hebben we absoluut ook goed in het oog.

De voorzitter: Oké. Is er nog iemand? Mijnheer Vervoort.

De heer Vervoort: Dank u wel, voorzitter. Het project is opgedeeld in een aantal deelgebieden die in de tijd verschoven gerealiseerd gaan worden. Als er nou in het volle enthousiasme het budget voor het eerste deelgebied helemaal wordt gebruikt en het tweede deelgebied wil dat eigenlijk ook, ontstaan er dan tussen de deelgebieden communicerende vaten als het gaat om de financiën, of hoe wordt dat geborgd?

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Die vraag had ik al iets eerder beantwoord en dat is in de samenhang. Dus op moment dat je in beeld hebt gebracht wat je voor ingreep gaat doen, wat de verwachte kosten zijn in zo'n deelplan, dan komt het naar u toe en dan zal daar ook geschetst worden hoeveel er dan in de reserve overblijft. Dan is dat een reflectiemoment om te kunnen zeggen: hebben we dan nog voldoende voor de volgende fase? Dus op het moment dat je eigenlijk naar de uitvoering gaat, dat is het moment dat je ook even weer de thermometer steekt in: hoe staat het dan met de resterende reservepositie voor de uitvoering van het programma?

De heer ...: Voorzitter, ik hield me de hele tijd even in. De vraag is gesteld door de heer Uysal, de vraag is gesteld door mijnheer Vervoort en toch krijg ik geen antwoord. Als ondernemer investeer je ergens in. De gemeente is ook een ondernemer in principe, want je investeert in je burgers. Het kan niet zo zijn dat je zegt: ja, ik heb een bepaalde begroting, misschien niet, en ik zal kijken hoe ik nou omga met de volgende projecten. O, wacht eens even, ik kom een kleine 20 miljoen te kort, dan stop ik even, nee, dat ga ik niet doen. Ik zie een soort aarzeling, wordt dan van tevoren begroot, want dat is wat je eigenlijk moet doen bij ieder project. Je kan niet zeggen: dan moet ik maar even afwachten of ik dat project wel afrond en dan '...' ik het en dan ga ik naar het volgende project. Althans, in mijn gevoel, zo werkt het namelijk niet.

De voorzitter: Mijnheer Vervoort, wilt u even uw microfoon uitzetten, alstublieft?

De heer Burggraaf: Voorzitter, kijk, het totale programma is begroot en daarvan is ook een maatschappelijke kosten-batenanalyse bij gedaan, dus vind je hetgeen wat je investeert dat dat ook maatschappelijk voldoende oplevert? En nogmaals, vervolgens heeft de raad gezegd: oké, we zien wat de enorme investering is. Bij de laatste begroting heeft u ook nog eens een keer gezegd: we vinden groenblauw toch ook wel belangrijk, dus laten we nog een paar miljoen uit die pot halen om buiten die Dordwijkzone te investeren. Dus het is gewoon een feit dat het totale programma meer investering vraagt dan dat we nu hebben. Alleen, daarvan zeg ik nogmaals: daar gaan we derde gelden voor binnenhalen om die pot te kunnen vullen en je hebt een horizon in de tijd. Als u de parallel met ondernemer wil trekken, ja, als je een horecazaak hebt, dan kan het ook zijn als je in een mager jaar zegt: ik wilde eigenlijk het terras gaan vernieuwen, maar ik slaap nog even een jaartje over voordat ik die fase ga doen. Nou, zo moet je dat in een ontwikkeling van een stadspark hier ook zien. Dat heb ik volgens mij voldoende toegelicht inmiddels hoe we in die financiële strategie zo gaan werken dat we wel voortgang boeken en dat we gaandeweg een steeds overtuigendere case bouwen eigenlijk die ook tastbaar maakt wat die enorme maatschappelijke opbrengsten zijn. Waardoor je uiteindelijk ook nogmaals de overtuiging hebt dat anderen daar ook in mee gaan investeren in die beweging.

De voorzitter: Oké. Iemand nog? Mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Dankjewel, voorzitter. Ik wilde toch nog even aangeven dat ik het erg jammer vind dat er zo weinig steun is voor de motie. Ik zie nog niet helemaal in hoe nieuwbouw ondersteunend kan zijn aan een doelstelling van het park, dan wel kwaliteit kan toevoegen. Extra bebouwing gaat tenslotte altijd ten koste van groen en een uitzondering zoals de wethouder ook al aangaf als een horecagelegenheid, ik denk dat er altijd wel een oplossing te verzinnen is als herbouw of een herontwikkeling. In de presentatie wordt heel erg trots genoemd dat het park groter is qua vierkante meters als

Central Park in New York of Hyde Park Londen, maar in dat park zie je echt geen woningbouwlocatie terug, dat zou echt uit den boze zijn in die parken. Maar misschien heeft de heer Katif wel gelijk en is de motie nog te vroeg en zullen we het in heroverneming nemen om te kijken: dienen we de emotie later in? Dankjewel.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Toch nog één punt, want misschien is het toch minder erg dan u denkt. Volgens mij is er helemaal niemand voor bouwen in het park, want zo zet u het een beetje. In Central Park staan inderdaad ook geen woningen, maar langs de rand van Central Park staat één grote gevelrij van woningen. Ik heb daar ooit gewandeld, ik hoop niet dat het hier zover gaat komen, dan ben ik met u eens. Maar een paar zou wel kunnen.

De voorzitter: En u bedoelt u mevrouw Van Herwijnen natuurlijk.

De heer Van der Kruijff: U heeft helemaal gelijk, dank u.

Mevrouw Van Herwijnen: Voorzitter, mag ik nog even daarop reageren? Helemaal waar, aan de randen. Maar aan de randen bedoelen wij dus ook echt aan de buitenrand en niet aan de binnenranden. Als je al kijkt bijvoorbeeld als de Vlijweidelocatie, die wordt natuurlijk nu binnen de randen getekend van het park en zo zijn er misschien meerdere locaties op het oog wat wij bedoelen als bouwen binnen het park.

De voorzitter: En dat heette zelfs de rafelranden, volgens mij. Tenminste, dat kan ik me dan nog herinneren uit de vorige periode. Goed. Mevrouw Van Herwijnen, het was absoluut mijn vraag geweest als eerste aan u wat u met de motie wilde doen. Ik krijg het idee dat u het advies van de heer Katif een klein beetje opvolgt van wellicht is het op dit moment te vroeg. Mijn vraag is dan ook aan de commissie. Er ligt een besluit voor, dat bestaat uit het vast te stellen van de uitvoeringsagenda Stadspark, een budget van iets meer dan 2 miljoen beschikbaar te stellen voor de voorbereidingen, de begroting dienovereenkomstig te wijzigen en de startnotitie Schenkeldijk-Stevensweg vast te stellen. Mijn vraag is of iemand het hier niet mee eens is. Mijnheer Damen.

De heer Damen: Voorzitter, ik heb het probleem dat ik de business case niet ken en mijn fractie kan pas een oordeel geven als ze die wel kent.

De voorzitter: Oké. Iemand anders? Nee? Dus eigenlijk betekent dat dat iedereen steun heeft, dat is de brede steun die de wethouder al aan het ervaren was, dus dat is mooi. En mijnheer Damen, ik denk dat u dan in de fractie nog even tot bezinning mag. U mag altijd tegen het plan stemmen. Ik bedoel, dat is verder geen probleem. Ja, maar ik ben bang dat u zeg maar, dat bedoel ik meer, ik ben bang dat u er verder niets op dit moment aan kan veranderen dat dit doorgaat naar de hamerraad, tenminste, als hamerstuk naar de raad van 7 februari. We krijgen sowieso nog natuurlijk in fasen hier nog dingen over terug, dus dat zijn allemaal momenten waarop u kan aanhaken en uw input nog kan leveren. Dus dank voor alle input. Ik sluit graag af met de hardlooproutes van mijnheer Safranti, de Wouwse Plantage, de lampen daarop van de heer Van der Kruijff. Het openen van de subsidiehuizen, dat vond ik nou ook wel een mooie van de

wethouder en de picknickvariant, vooral de snelle quick win, waarvan ik dacht: dat is wel heel snel. En als laatste de hockeymeisjes van mijnheer Struijk. Goedenavond.

2. Leefbaar en Veilig Dordrecht – RIB over Integraal Veiligheidsplan Biesbosch e.o. 2022 t/m 2027

Voorzitter: mevr. Koene
Raadsgriffier: dhr. Boom
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Cobben (FvD)
Dhr. Damen (PvdA)
Dhr. De Boer (Op Ons Eiland)
Dhr. De Heer (CU-SGP)
Dhr. De Vries (VSP)
Dhr. Den Heijer (VVD)
Dhr. Katif (Beter Voor Dordt)
Dhr. Kleinpaste (Gewoon Dordt)
Mevr. Lammens (VVD)
Dhr. Safranti (DENK)
Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)

Spreker: dhr. Meeling (Staatsbosbeheer)

De voorzitter: Zo, goedenavond. Het is negen uur en dus gaan we verder met het volgende blok. Dat is de 'Raadsinformatiebrief over het Integraal Veiligheidsplan Biesbosch en omgeving 2022 tot en met 2027'. Voor de archieven ga ik even voorlezen wie er allemaal zijn. Dat is de heer Boom namens de griffie; mevrouw Van Herwijnen, Partij voor Dieren; mijnheer De Boer van Op Ons Eiland; mevrouw Lammens – Lammens is genoeg – van de VVD; mijnheer Den Heijer van de VVD; mijnheer Katif van Beter Voor Dordt; mijnheer Cobben van Forum; mijnheer De Vries van de VSP; mijnheer Safranti van DENK; mijnheer Damen van de PvdA; mijnheer Kleinpaste, Gewoon Dordt; mijnheer De Heer van de CU-SGP. Wellicht komt er nog wel iemand anders binnenvallen, maar dit is even de samenstelling. De portefeuillehouder is aanwezig, dus mocht er straks de nood aan de man zijn, dan kunnen we die altijd nog hierheen lokken. Dit staat geagendeerd, dit punt, omdat de gemeenten Altena, Dordrecht en Drimmelen en Staatsbosbeheer een nieuwe bestuurlijke samenwerking met elkaar hebben afgesloten, zeg maar. De nieuwe samenwerking maakt ruimte voor een publiek-private samenwerking van Staatsbosbeheer dus en de drie Biesboschgemeente met een breed netwerk van betrokken partijen in het hele Biesboschgebied. Aan deze ruimte is invulling gegeven door het gedurende twee jaar schrijven van een integraal veiligheidsplan en met dit plan willen de betrokken partijen de nauwere samenwerking problemen in wording of bestaande problemen structureel oplossen, zonder hierbij te vervallen in symptoombestrijding. Dit is een beeldvormende sessie. De heer Marco Meeling van Staatsbosbeheer, coördinator veiligheid Biesbosch, zal dieper ingaan in de presentatie op de aard van de verschillende problemen en hoe het veiligheidsplan de aanpak van deze problemen verbetert. Ik zie al gelijk heel veel veiligheid in beeld. Ook zal nader

worden ingegaan op wat dit veiligheidsplan kan betekenen in de verdere samenwerking op bestuurlijk niveau. Ik maak u er wel op attent dat de bevoegdheid van dit onderwerp niet bij de raad ligt, maar dat de raad wel op deze manier wordt betrokken en punten mee kan geven aan de portefeuillehouder. Want ja, we zitten hier natuurlijk niet helemaal voor niks. Dus, mijnheer Meeling gaat de presentatie geven, die was ... Ja, kom maar, hoor. Clark geeft de microfoon. Ik heb begrepen dat het akkoord is dat commissieleden eventueel tussendoor vragen stellen, mijnheer Meeling, dat klopt?

De heer Meeling: Ja, heel graag, dan houden we het een beetje interactief. Dan wordt niet geen monotone presentatie en staan we gewoon open voor de vragen die u heeft.

De voorzitter: Oké, en ik begrijp dat er een video is ook.

De heer Meeling: Ja, ik wil starten inderdaad met een mooie video ter introductie, om in ieder geval een soort van opwarming te maken. Dus ik zal hem even doorzetten in de volgende.

De voorzitter: Als het maar niet de opwarming van de aarde is, dan vind ik het allemaal best.

De heer Meeling: Nee, want dan zitten we op een totaal verkeerd spoor. Even kijken.

De voorzitter: Nee, maar prima, dan gaan we die video kijken en daarna kijken we even hoe het loopt. Gaat uw gang.

De heer Meeling: Ja, waarom deze film, zou je dan denken. Eigenlijk zegt deze film alles.

De voorzitter: Wilt u uw microfoon ietsje dichterbij uw mond houden? Want dat is ook ... Ja, en het filmpje inderdaad.

De heer Meeling: Ja, waarom deze film, zou je dan denken. Eigenlijk laat deze film gewoon heel duidelijk zien wat we met integraal veiligheid in de Biesbosch willen gaan bereiken. Deze natuur, dus de Biesbosch, de topnatuur van de Biesbosch, dat moeten we blijven beschermen voor toekomstige generaties. Dat is ook onze opgave om dat ook daadwerkelijk te doen. In deze film zaten fragmenten van de Biesbosch, maar de Biesbosch is een onderdeel van veel groter gebied en dat is de hele Zuidwestelijke Delta. De Zuidwestelijke Delta strekt zich van Zeeuws-Vlaanderen tot aan de Biesbosch. Zeker de machtige Deltawateren aan de bovenkant en de noordkant vanaf de Voordelta tot aan de Biesbosch zijn van cruciaal belang. De natuur, zeg maar dus de flora en fauna in de Biesbosch is afhankelijk van het getij over de hele Delta. Dit filmpje in deze introductie laat gewoon eigenlijk zien dat het belangrijk is dat we met elkaar een goed plan hebben om die natuur ook voor de toekomstige generatie te blijven beschermen zoals ik net inderdaad ook al zei. Als we dan weer vanuit het grote systeem teruggaan naar de Biesbosch, dan is de Biesbosch al enige jaren een Natura 2000-gebied en dat betekent ook dat het een Europees beschermd natuurgebied is. Nou, zoals jullie weten is de Biesbosch het enige zoetwater getijdegebied in heel Europa. Dat is al uniek en dat maakt ook dat we het moeten gaan beschermen en dat er ook een beheerplan onder ligt waar we met elkaar een inspanningsverplichting voor hebben. In het beheerplan staan instandhoudingsdoelen die gerealiseerd moeten worden en de provincie houdt toezicht op dat beheerplan dat we ook daadwerkelijk die doelen voor de toekomst blijven

behouden en dat er geen achteruitgang is met de ontwikkelingen in de Biesbosch zoals die op het ogenblik wel aanwezig zijn. Wat komen we dus de laatste jaren zoal tegen? In ieder geval een toename van recreatie, het dumpen van afval, synthetische drugsdump, noem het maar op. Ondermijnende activiteiten, hennepsteelt, stroperij, beschadigen of vernietigen van specifieke habitatgebieden en snel varen tijdens winterrustperiodes. De toekomstvisie richt zich eigenlijk op hetgeen wat we heel erg belangrijk vinden met elkaar, dat is het beschermen en versterken van die robuuste natuurwaarden, dat het een gebied blijft waar mensen ook kunnen genieten van die natuur, zodat ze ook hun beleving kunnen doorgeven aan hun kinderen of kleinkinderen, want dat is natuurlijk wel heel erg belangrijk. Vanuit handhaving willen we optreden als mensen zich niet houden aan de regels zoals we die in het gebied graag zouden willen zien. Daar hebben we met elkaar ook over nagedacht wat voor doelstellingen we daar dan aan willen koppelen. Dat is in ieder geval gebruikmaken van elkaars capaciteit, elkaars inzet, elkaars kennis en kunde om ook gebruik te maken van elkaars kennis en kunde en niet naast elkaar, maar met elkaar. Het Integraal Veiligheidsplan ...

De heer Safranti: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Had ik nou goed begrepen dat we ook vragen mochten stellen?

De heer Meeling: Ja, graag zelfs.

De heer Safranti: Dank u wel. Kijk, wij hebben gelukkig handhavers in Dordrecht, maar ik zie ook Altena en alle andere steden. Hebben zij ook handhavers, of leveren wij die, of hoe werkt dat?

De heer Meeling: Nee, een goede vraag die u stelt. Eigenlijk iedereen levert zijn handhavers. De gemeente Dordrecht werken we al heel veel jaren prettig mee samen, ook vanuit de oude situatie, vanuit het Nationaal Park. Maar de gemeente Altena heeft ook eigen handhavers in dienst, de gemeente Drimmelen heeft die ook, daar werken we ook al jaren mee samen. Dus eigenlijk hebben we iets verder uitgebouwd wat we in het verleden eigenlijk hadden, alleen we hebben nu gezorgd dat het gewoon een robuuste samenwerking blijft, dat het niet afhankelijk is van poppetjes die er op dat moment zijn, maar dat het ook gewoon bestuurlijk gedragen wordt en dat het echt een plan is voor de toekomst. Dat we echt niet meer afhankelijk zijn van de ene persoon, maar echt een plan is waar we jaren mee vooruit kunnen.

De voorzitter: Mijnheer De Boer.

De heer De Boer: Dank u, voorzitter. Ik had een beetje zo'n zelfde vraag inderdaad: is er voldoende bemensing om inderdaad dat gebied te kunnen beschermen? Maar ja, misschien moet je dat niet alleen zelf willen doen, misschien kan je ook denken aan de bezoekers die er zijn en op het moment dat die wat zien, dat die dat kunnen melden. Dus ik had eigenlijk ook een vraag: is er een manier om makkelijk te kunnen melden straks voor bezoekers, en dat zij ook bijvoorbeeld daar een opvolging van krijgen?

De heer Meeling: Ja, dat is heel goed. Je moet er altijd van uit gaan dat we een vierogenprincipe, dat de bezoeker inderdaad ook gaat terugmelden. Dat is natuurlijk voor de handhaving ook wel cruciaal, hè. Je moet je informatiepositie natuurlijk ook

verstevigen, want zonder informatie weet je ook niet waar je daadwerkelijk op moet gaan zitten. Je kan natuurlijk altijd Staatsbosbeheer bereiken. We hebben een piketnummer, we hebben handhavingsnummer, maar ook gewoon de telefoonnummers of de nummers die bekend zijn binnen uw eigen gemeente kunnen geraadpleegd worden, want vanuit de samenwerking komt de informatie altijd weer bij elkaar uit en is de intentie om dat ook gezamenlijk ook weer op te pakken dus. Maar het is zeker denk ik wel een goed punt dat we mee moeten nemen om eens te kijken naar de transitie voor de toekomst of we dat niet nog consequenter, of beter, of meer vanuit die integrale gedachte kunnen opzetten.

De heer De Boer: Voorzitter, misschien nog een kleine aanvulling.

De voorzitter: Nou, vooruit.

De heer De Boer: Je zou bijvoorbeeld daar een app voor kunnen ontwikkelen.

De heer Meeling: Wat zegt u?

De heer De Boer: Je zou daar bijvoorbeeld een app voor kunnen ontwikkelen. Ik had al voorzitter gezegd.

De voorzitter: Laten we even op een ander abstractieniveau blijven alstublieft. Eerst de heer De Vries en daarna mevrouw Lammens.

De heer De Vries: Dank u wel, voorzitter. Ik heb eigenlijk over de handhaving toch wel een beetje een vraagje. Ik kon denk ik al zo'n jaar of twaalf dagelijks anderhalf tot twee uur in de Hania Polder en de Cannemanspolder en ik denk dat ik in die gehele periode misschien ene keer een boswachter tegen ben gekomen. Terwijl ik toch heel duidelijk zie, ik maak regelmatig de parkeerplaats schoon aan de Landbouwweg, want daar wordt ontzettend veel gedumpt, daar word je gewoon verdrietig van als je dat ziet. Maar op het handhaven nu is al een probleem, of dat nu personeelsgebrek is, of ik weet het niet.

De heer Meeling: Ik denk niet dat ... Mijnheer De Vries, een goed punt wat u aanhaalt. Ik denk zeker dat we dat ons altijd in ons achterhoofd moeten blijven houden, dat er plekken zijn waar we niet voldoende kunnen komen. Maar de Biesbosch is meer dan 10.000 hectare. Als je kijkt naar de huidige capaciteit vanuit Staatsbosbeheer, maar ook vanuit de gemeentes, kunnen we over die 10000 hectare niet altijd op deze specifieke locatie zijn. Maar ik weet wel vanuit alle partijen die handhaven op het eiland van Dordrecht, dus de boa's van de gemeente zelf, maar ook van Staatsbosbeheer, hebben dit soort plekken altijd wel de aandacht. Het is vervelend dat u ervaart dat we niet zichtbaar zijn, maar ik kan u wel geruststellen dat we er wel komen en als we iets treffen, dat we dat ook met elkaar blijven delen. We hebben ook verschillende appgroepen, dus die informatie komt altijd wel terecht. Maar als u inderdaad misstanden treft op die parkeerplaats, ja, geef het alsjeblieft door, want we hebben ook nauwe contacten met de politie. Misschien kunnen wij daar op dat moment niet zelf iets aan doen omdat we verder weg zitten, maar kunnen we bijvoorbeeld wel iets met de politie regelen dat zij voor ons gaan kijken. Er zijn altijd wel meer mogelijkheden.

De voorzitter: Oké, dank u wel, mijnheer De Vries. Wilt u uw microfoon uitzetten? Mevrouw Lammens.

Mevrouw Lammens: Voorzitter, ik heb even een vraag over het drugsafval. Altijd is er wel wat criminele activiteit geweest in de Biesbosch en nu is drugs hot. Hoe wordt het gedaan met drugsafval, wordt dat door Drimmelen, Altena en Dordrecht opgeruimd, of wordt het door de provincie opgeruimd, en wie betaalt dat?

De heer Meeling: Ja, een hele goede vraag. Het hangt ervan af waar de drugs gedumpt wordt, moet ik eigenlijk heel plat zeggen. Wordt het op gemeentegrond gedumpt, dan zijn de kosten voor de gemeente, maar komt het bij het waterschap, is het voor het waterschap, ligt het in het gebied van Staatsbosbeheer, dan moeten wij er zelf voor opdraaien. Dat is echt een probleem, dat is groter dan de gemeentegrenzen eigenlijk, dat is gewoon een landelijk probleem. Als je ziet wat voor subsidie er vanuit het verleden beschikbaar is gesteld voor het opruimen van synthetische drugsdump, ja, dat is eigenlijk maar een peulenschil op de kosten die ermee gemoeid gaan om het daadwerkelijk af te kunnen voeren. We hebben zelf een keer aanvraag moeten doen, dan heb je maar 24.999 euro vanuit die subsidie die je kan gebruiken, terwijl we misschien wel 80.000 euro moeten investeren om de grond te saneren en alles op een juiste manier af te voeren. Kan je dat dan gezamenlijk regelen? Ik denk dat dat nu nog te vroeg is om dat te gaan doen. Ik denk dat we nu vanuit dit plan hele mooie stappen zetten, maar dat dat zeker net zoals misschien een andere manier van melden of een telefoonnummer wel een transitie zouden kunnen zijn naar de toekomst.

Mevrouw Lammens: Mevrouw de voorzitter, nog een kleine van mijnheer De Vries, dat hij zei als er in Dordrecht iets gedumpt wordt, kan je Fixi bellen, dus dat is daar ook voor.

De heer De Vries: Nou, daar wil ik eigenlijk ook wel op reageren, maar met Fixi heb ik toch wel vrij slechte ervaringen.

De voorzitter: Oké, helder. Ik geef de heer De Heer het woord, maar ik wil wel even u erop attent maken dat het op zich ook best wel fijn is als we wat meer informatie aan één stuk van de heer Meeling krijgen, dus laten we nou niet iedere regel vragen stellen. Mijnheer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter, dank u wel. Toch even een vraag over de andere kant van veiligheid. Er komt nogal wat op handhavers af, op boa's, mensen van Staatsbosbeheer. Volgens mij ook in toenemende mate hebben we het dan over dingen als stroperij, drugsdumping, ondermijnende criminele activiteiten. Dat is nogal wat. Zou u iets kunnen zeggen over in hoeverre dat dan de veiligheid van die mensen ook nog gegarandeerd blijft? Want we willen allemaal dat er ook meer mensen zijn, zodat er nog meer aanwezigheid in die gebieden zijn. Maar even los daarvan, als dit in toenemende mate zo aanwezig is, is die veiligheid dan nog wel gegarandeerd?

De heer Meeling: Ja, een goede vraag. Daar moet ik even kort over nadenken. Kijk, je ziet natuurlijk landelijk dat dit wat u aanhaalt, dat dat een van de thema's is die ook op de landelijke politiek terugkomt. Halverwege vorig jaar is er een rondetafelgesprek geweest in de Tweede Kamer, waar verschillende partijen zijn uitgenodigd om in een setting te praten over veiligheid in het buitengebied. En ja, je ziet dat het steeds meer verhardt, je ziet dat de criminaliteit toeneemt, je ziet dat de veiligheid van de mensen van uw gemeente, maar ook van Staatsbosbeheer, maar ook van de Omgevingdiensten, dat ze risico lopen tijdens hun werkzaamheden. Ik wil niet zeggen dat er gelijk achter

elke boom een crimineel staat die drugs aan het dumpen is of met een misschien geweer klaarstaat, zo wil ik het absoluut niet wegbagatelliseren, maar je ziet gewoon dat de maatschappij verhardt, de discussie verhardt. Mensen hebben sneller een korter lontje, ze reageren assertiever. Daarmee zie je wel dat het fysiek geweld wel toeneemt. Maar je ziet ook dat partijen zoals Staatsbosbeheer, maar ook de gemeente wel maatregelen nemen om die veiligheid te verhogen. Zo worden we onder andere uitgerust met een bodycam, we hebben een steekvest. Dat zijn dezelfde als de boa's van de gemeente Dordrecht uitgerust tot en met aan pepperspray. Dat zijn allemaal maatregelen die je vanuit goed werkgeverschap kan inzetten of kan organiseren voor je medewerkers om het werk wel op een veilige manier te kunnen blijven doen. Dus we denken daar wel zeker over na, maar ja, om terug te komen, het werk, de maatschappij verhardt en dat maakt het werk op sommige momenten wel wat ingewikkelder. Dat vraagt ook inderdaad wel kennis en kunde van de mensen die het daadwerkelijk uitvoeren, maar ik durf ook wel achter de mensen te staan die in het gebied werkzaam zijn en te zeggen dat ze gewoon op een professionele manier hun werk uitvoeren, dus ook de-escalerend kunnen optreden als het noodzakelijk is.

De heer De Heer: Voorzitter, nog een aanvullende vraag. Dank u wel ook voor de antwoorden daarop. U noemt een aantal dingen, bijvoorbeeld een vest en een bodycam. Is dat in uw beleving op dit moment genoeg?

De heer Meeling: Ja, dat is een lastige vraag, want dat is een subjectieve vraag die u nu aan mij stelt. Dus ja, in mijn beleving is dat prima, want ik voel me daar veilig mee. Maar het wil niet zeggen dat mijn collega hetzelfde gevoel even als mij. We zijn allemaal mensen van vlees en bloed en als mijn collega misschien op een andere manier uit bed is gestapt ervaart hij die situatie al op een hele andere manier dan ik dat doe, en misschien is mijn achtergrond anders dan dat van mijn collega. Dus dat is natuurlijk heel lastig inschatten, alleen de middelen die nu beschikbaar zijn en die ook vanuit het beleidskader boa, die landelijk is vastgesteld door het ministerie kan worden aangevraagd, die zijn ook tot onze beschikking gesteld. Dan gaan we terug naar de doelstellingen. Het Integraal Veiligheidsplan hadden we in ieder geval, dat hebben we afgerond, die is langs de colleges geweest. Dat geeft ons in ieder geval die ruimte om datgene wat we met elkaar reden in het verleden door te zetten naar de toekomst. Dan komt inderdaad die vraag, de laatste: hoe gaan wij daar nou mee om?

Gedragsverandering van de bezoeker is net zo belangrijk. Met de Biesboschregisseur zijn we vorig jaar ook al gaan kijken: hoe kunnen we bijvoorbeeld bepaalde thema's gaan ontwikkelen om dat gedrag van de bezoeker te veranderen? Dat ze zich bewuster worden dat ze in Europese topnatuur zijn waar ze mogen recreëren, dus dat ze het afval bijvoorbeeld mee naar huis nemen. Je ziet natuurlijk die afvalcampagne die we ook in gezamenlijkheid hebben opgezet, die bordjes hebben jullie allemaal al gezien. We denken bijvoorbeeld nu ook met de provincie over een gedragscampagne voor de waterveiligheid, voor waterscooters. Dus er zitten best wel wat thema's in die we aan de doorontwikkelen zijn om ook inderdaad de mensen meer bewust te maken van waar ze aan het recreëren zijn en wat hun eigen punt zou kunnen zijn, hun eigen invloed is op het beschermen van die natuur. Want uiteindelijk is dat de basis en is handhaving het sluitstuk van goed beheer, goede afspraken die je met elkaar maakt. Vanuit het Integraal Veiligheidsplan, vanuit de integrale gedachte, u ziet wel de Olympische ringen bovenin staan. Ik weet heel goed dat dat een andere betekenis heeft, maar het is eigenlijk een metafoor die ik wil gebruiken om te laten zien dat je het niet alleen kan doen. Je hebt elkaar nodig om je doel te kunnen bereiken, het een staat namelijk niet

los van het ander. Als je gaat kijken naar de prioriteiten die we in het Integraal Veiligheidsplan hebben opgeschreven, dan is het versterken van de samenwerking, tegengaan van ondermijnende criminaliteit, het beschermen van de natuurwaarde, maar ook het gedrag op het water is van cruciaal belang. Je zou daar allemaal een cirkeltje van maken en dan zou je eigenlijk – op één cirkeltje na, want dat zijn er vijf en dat zijn vier punten – dan zie je dat het allemaal in elkaar haakt. Want gedrag op het water heeft invloed op de natuurwaarde. Een snelle motorboot trekt golven, door die golven slaan de nesten uit de rietkragen. Dus je instandhoudingsdoelen vanuit Natura 2000-gedachte, die haal je achteruit, omdat je broedsucces in de meest cruciale periodes achteruitgaat. Als je dus alles aan elkaar koppelt, krijg je dus dat integraal beeld. Je kan het allemaal niet met elkaar uitvoeren als je geen goeie samenwerking hebt. Je kan niet weten wat de capaciteit en de kwaliteiten van je buurman zijn, of van de handhaver die op dat moment naast je zit, als je niet weet wat hij kan, wat hij mag, wat hij wil, wat vanuit zijn werkgever de prioriteiten zijn. Daar willen we dus de komende periode ook veel meer op in gaan zetten, zodat die samenwerking ook robuuster wordt. Dat doen we door gezamenlijke diensten te draaien, handhavingsacties. We hebben vorig jaar een symposium georganiseerd met de politie, waar de gemeenteboa's ook bij zijn aangesloten, om in ieder geval die bewustwording over het handhaven op het water al meer body te geven en ook te zorgen dat er een eenduidige gedachte is. Dat niet de politie op een bepaald feit schrijft en wij op een ander feit, nee, dat we met elkaar schrijven op één bepaald artikel of een feit, met een bepaald bedrag, zodat je in het veld – en dat is natuurlijk ook best wel cruciaal soms, zeker nu die maatschappij natuurlijk ook verhardt en mondiger wordt – niet uit elkaar gespeeld wordt als overheden of partijen: ja, maar van hem kreeg ik een bekeuring van 100, of van hem van 80. Want dat kan, al ga je alleen maar kijken voor een loslopende hond, dan kan je schrijven loslopende hond op basis van de algemene plaatselijke verordening, of op basis van strafrecht, het bordje van Staatsbosbeheer 461. Er zijn twee verschillende sanctiebedragen. Nou, daar om dus eenduidig te kunnen optreden en het versterken zijn die afspraken op operationeel niveau cruciaal.

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer heeft een vraag.

De heer Den Heijer: Dank, voorzitter. U refereerde eerder al aan de rondetafelgesprekken, daarna is er ook een Kamerbehandeling geweest, een aantal moties ook aangenomen. Onder andere één motie richt zich ook op het feit dat handhavers ook op dezelfde mate in de systemen moeten kunnen werken als de politie, omdat je eigenlijk op een gelijkmatige manier deze zware ondermijnende criminaliteit moet aanpakken. In hoeverre nemen jullie daar ook nu in dit plan ook een voorschot op dat jullie dat doen, of doen jullie dat op dit moment bijvoorbeeld al?

De heer Meeling: Met alle partijen die jullie straks zien waar we mee samenwerken is het onmogelijk om allemaal in één systeem te kunnen schrijven. Maar wij proberen wel het gebruik van het boa-registratiesysteem onder de aandacht te brengen, want dat is het systeem waar het merendeel van de partijen al in registreert en dan kan je ook veel beter die informatie delen. De politie heeft natuurlijk een eigen systeem waar ze in werken. Op basis van de wet op de politiegegevens is het niet altijd mogelijk om die gegevens ook daadwerkelijk met elkaar te kunnen delen. Dus dat is best nog wel een ontwikkelpunt ook voor de toekomst, maar we proberen wel vanuit die gedachte van dat delen van de informatie te zorgen dat alle partijen die informatie op de juiste plekken aanlevert, dat we dus in een operationeel overleg iets kunnen betekenen met elkaar.

De heer Den Heijer: Een vervolgvraag, voorzitter. Zijn bo's wel wettelijk vrij om informatie met de politie te delen?

De heer Meeling: Ja, als je samen een onderzoek draait, dan kan je inderdaad vrij WPG-informatie met elkaar delen. Dan heb je ook nog wel artikel 8 en artikel 9 informatie. Artikel 8 is eigenlijk een beetje de gangbare overtreding of een misdrijf. Als je dan daadwerkelijk complexere onderzoeken gaat doen zit je al in 9 en dan wordt het delen van de informatie ook alweer veel lastiger onder die wet. Dus we zijn altijd ook wel aan het zoeken: wat zijn onze mogelijkheden om vanuit al die partijen die informatie tot ons te kunnen krijgen om daar iets mee te kunnen doen? Ja, zeker.

De heer Den Heijer: Nou, het is me in die zin wel ernst, omdat je hier gewoon een fantastisch natuurgebied te pakken hebt en waar we inderdaad, wat u terecht zegt, echt ongelooflijk zuinig op moeten zijn. Waar u in uw werk mee te maken krijgt is heel ernstig. Mijn vraag is dus even: heeft u het idee dat u, ook vooruitlopend op de discussies die landelijk gevoerd worden, het idee dat we met dit plan ook gaan pionieren, dat we ook de grenzen op gaan zoeken, misschien zelfs een beetje over de grens gaan zitten, om ook landelijk wat meer te gaan laten bewegen om ons werk hier gewoon beter te kunnen doen.

De heer Meeling: Ja, ik vind het een mooi punt dat u aanhaalt. Ik denk dat we al hiermee eigenlijk al aan het pionieren zijn. Want zover als wij weten is de Biesbosch nu het eerste natuurgebied in Nederland met een Integraal Veiligheidsplan. Ik weet dat in 2012 ooit eens een keer in het recreatiegebied Rottemeren ook iets dergelijks is georganiseerd, maar daar is op een gegeven moment geen gevolg meer aan gegeven. Dus het is het eerste plan weer sinds jaren wat eigenlijk gewoon weer in werking is. Als je ook gaat kijken naar die landelijke discussies, je ziet ook gewoon vanuit de direct toezichthouders van de toezichthouders de vraag komen dat je een soort van maatwerk gebiedsaanpak moet gaan creëren met elkaar om vanuit die gezamenlijkheid ook te gaan denken. Ze zeggen: dan zou de politie daar de regie in moeten hebben. Maar je ziet dat het nog niet echt van de grond is gekomen. Dus om even terug te komen bij uw vraag. Ja, we zijn al aan het pionieren met dit plan en ik denk dat een dergelijk plan voor een natuurgebied van cruciaal belang kan zijn in andere grote natuurgebieden zoals de Veluwe, misschien de Grevelingen of het Veerse Meer. Ja, alsjeblieft. We zaten natuurlijk bij de prioriteiten. De gedachte van de Olympische ringen. Ondermijnende criminaliteit is ook natuurlijk hartstikke hot. Ondermijning zoals u hem kent vanuit het stedelijk gebied, maar hier maken we ook een koppeling en proberen we ook een vertaalslag te maken naar het landelijk Dreigingsbeeld Milieucriminaliteit. Dat wordt eens in de twee jaar opgesteld door de NVWA, de IOD en de politie en dan wordt er echt gekeken op een x-aantal thema's, zoals mestfraude, op een verkeerde manier het verwerken van chemische afvalstoffen, dumpen van afval. En zeker als je de Biesbosch met een agrarisch gebied eromheen, een agrarisch buitengebied, zou ondermijnende milieucriminaliteit ook aan de orde kunnen zijn en dus ook een indirect gevolg kunnen hebben op het behoud van die topnatuur wat de Biesbosch heeft. Als je een vergelijking zou maken, in Limburg hebben ze laatst een zaak opgerold voor mestfraude. Ik wil niet zeggen dat het hier ook gebeurt, maar de mest in watergangen laten wegvloeien of storten betekent dat het ook in het ecosysteem van de Biesbosch terecht kan komen, omdat alles staat met elkaar in verbinding. Zeker als je gaat kijken naar die andere thema's zoals water, het hoogwaterrisico dat alles buiten zijn oever treedt, ja, het loopt op een gegeven moment allemaal door. Dus als dat structureel ergens op een locatie

wordt gedaan, dan heeft dat op de lange termijn kan dat heel veel invloed hebben op de natuurdoelen die je met elkaar zou willen behalen. Nou, ik had het net al even kort aangehaald, integraal betekent ook samenwerken met meerdere partijen. Dit is een beetje een lijstje waar we structureel jaarlijks mee samenwerken. Niet met alle partijen wekelijks. De wekelijkse samenwerking zit hem gewoon tussen Staatsbosbeheer, de Omgevingsdiensten en de boa's van de gemeente. Maar als wij daadwerkelijk gaan inzoomen op die handhavingsacties, dan komen al die andere partijen wel om de hoek kijken. Douane gaat mee, want die kan gelijk controleren op de synthetische stoffen zeg maar waar de schepen op varen, de rode diesel. Rijkswaterstaat als nautisch vaarwegbeheerder. Nationale Politie spreekt voor zich, hè, heel breed vanuit de basisteams tot aan de landelijke eenheid. En eigenlijk moet je het met elkaar doen, want het is samen werken.

De heer Kleinpaste: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Kleinpaste.

De heer Kleinpaste: Ik wou hier toch even een vraag bij stellen met een iets andere insteek dan de milieucriminaliteit en alle andere dingen die we genoemd hebben of gehoord hebben en die ook heel belangrijk zijn. Maar er is ook iets als basisveiligheid. Ik zie wel een bijlage, een staatje met alarmering vaarwegen waar ook dingen in staan als ongevallen en brand, om maar iets te noemen. Dat hoort volgens mij ook bij de integrale veiligheid dat daar heel veel aandacht voor is. Ik zie de brandweer hier niet bij de samenwerkingspartners staan, of ambulancediensten, of dat soort dingen. Ik ben benieuwd of het een bewuste keuze is om dat deel van veiligheid niet in deze notitie te hebben zitten en of er niet ook aandacht zou moeten zijn voor dat stukje basisveiligheid. Wat gebeurt er bij ongevallen en bij brand in dit hele belangrijke gebied, en is dan voor de mensen die daarmee te kampen hebben die veiligheid ook geborgd omdat er heel snel hulp geboden kan worden.

De heer Meeling: Ja, een terechte opmerking. In deze presentatie ben ik uitgegaan van de handhavende partijen, dat is hetgeen wat ik aan jullie wilde presenteren. Maar een terecht punt wat u aanhaalt en zeker dit punt hebben wij ook over nagedacht. Zeker aan de Brabantse kant hebben we een alarmeringssysteem met elkaar opgezet waar onder andere de ambulancedienst, de brandweer, de politie, Rijkswaterstaat en de KNRM in zitten. De medewerkers van Staatsbosbeheer hebben ook een pager, dus als er een melding valt aan de Brabantse kant, dan krijgen we die ook binnen. We kunnen via het C2000-systeem snel met elkaar schakelen en jaarlijks komen we ook met een integraal overleg bij elkaar om die samenwerking met elkaar af te stemmen. We hebben nog een paar keer een heel groot incident gehad en je ziet gewoon dat dat heel goed werkt. Iedereen wordt gecoördineerd vanuit de brandweer, we komen op aan bij het boothuis in Drimmelen en iedereen pakt daar gewoon zijn eigen ruimte die die nodig heeft. Aan de Zuid-Hollandse kant hebben we zo'n alarmeringssysteem nog niet, maar er zit een heel goed calamiteitenplan daarachter die vanuit Zuid-Holland gedraaid wordt, ook vanuit de veiligheidsregio, dus daar kunnen we op terugvallen. We hebben heel veel kennis en kunde ook aan boord. Maar naast dat we het Integraal Veiligheidsplan hebben opgezet, hebben we ook gedacht aan een soort van escalatieladder. Dat ziet u ook terug in het complete plan en dat betekent ook dat we tot de GRIP-situaties als plafond hebben genomen en daaronder heel snel met elkaar kunnen opschalen als er daadwerkelijk iets gebeurt: welke partij heeft dan welke verantwoordelijkheid, en wie

gaat dan wat doen, en op welk moment komen dan de mensen aan de tafels die besluiten moeten gaan nemen? Eigenlijk een beetje vanuit de GRIP-situatie, alleen dan kleinschaliger ingestoken. Dan kom je inderdaad op zo'n brand uit die misschien nog net geen GRIP wordt, of net op de rand zit om naar een '...' incident te gaan, maar dat we toch met elkaar al de juiste invulling kunnen geven. Maar dat is ook nog iets, dat moeten we in de jaren nog verder gaan ontwikkelen.

De voorzitter: Oké. Mevrouw Lammers.

Mevrouw Lammers: Voorzitter, ik wou graag nog even vragen, ik zie de daar staan sportvisserij. Maar hoe zit het met de beroepsvisserij. Die vissen zonder quota, blijft dat zo, of weet u daar wat van, kunt u daar wat over vertellen?

De heer Meeling: Nou, ik weet niet of dat ... Ik begrijp wat u bedoelt. Er zitten inderdaad ook beroepsvissers in de Biesbosch. Staatsbosbeheer heeft schriftelijke toestemmingen afgegeven aan een paar grote beroepsvissers, maar die vallen even buiten dit plan. Ik kan u niet de juiste informatie geven, of ik ga u misschien verkeerde informatie geven die anders begrepen zou kunnen worden, dus ik wil me daarvan afhouden, als u het niet erg vindt.

De voorzitter: Oké, helder. Mijnheer De Boer.

De heer De Boer: Dank u, voorzitter. Even een vraag over de handhavingspartners. We zitten heel chauvinistisch hier namens de gemeente Dordrecht, dus dan denk ik: ja, oké, kosten straks als er wat gebeurt. U noemde een ladder, wie is daar verantwoordelijk voor? Maar is voor dit alles wat hier staat, is er dan één grote pot waar alles uit betaald wordt, of is dat allemaal op gemeenteniveau? Want dan zou je bijna denken: ja, jongens, dit kost me te veel, ik stuur die ander wel. Even heel gechargeerd, hè.

De heer Meeling: Er is geen grote pot die dat eigenlijk allemaal regelt. Als u het mij zou vragen, zorg dat die grote pot hier in het midden komt te staan en we gaan een fantastisch plan voor jullie wegzetten met alle partijen. Maar dat is denk ik een utopie. Hoe we het nu doen is inderdaad gewoon allemaal uit de eigen portemonnee. Dus de handhavers die Dordrecht heeft worden uit de eigen portemonnee betaald, Staatsbosbeheer, sportvisserij. Maar de kracht zit hem juist in dat je elkaar weet te vinden, dat je elkaar kan enthousiasmeren om het ook daadwerkelijk samen te willen gaan doen. Want dat is wel mooi, al die partijen, we staan allemaal met onze neus in dezelfde richting. Iedereen heeft één doel en dat is het beschermen van die natuur, van het tegengaan van die excessieve recreatie. Daar kan je heel breed in gaan kijken. Misschien moet je wel in de toekomst inderdaad naar meer zonering, meer gedragsbeïnvloeding gaan kijken. Maar vanuit de handhaving doen we het nu nog allemaal zelf financieren, wie weet wat er in de toekomst verder nog uit kan rollen.

De voorzitter: Ik zag mijnheer Katif nog.

De heer Katif: Voorzitter, aansluitend. Nobel dat iedere gemeente dat gewoon doet. Dat is hartstikke goed en dat is voor haar burgers ook hartstikke belangrijk. Wat mij eigenlijk opvalt is dat het woord preventie helemaal niet voorkomt in het Integraal Veiligheidsplan. Daar zou ik wel graag even iets over ... Ja, preventie, wat doet nou een

bosbeheer om te voorkomen dat er inderdaad dat soort dumpingen plaatsvinden, controles, whatever. Dat zou ik graag van u even willen weten.

De heer Meeling: Preventie is de voorkant en we hebben het wel, het er staat erin, preventie. Want wat ik net zei, handhaving is het sluitstuk van goed beheer, van een goede samenwerking. Want je gaat niet naar buiten als handhaver om eens even lekker te handhaven. Nee, je handhaaft datgene wat je met elkaar hebt afgesproken en dat komt vaak voort uit een soort van preventiemaatregel of een campagne die je met elkaar hebt georganiseerd en waarbij je natuurlijk op een gegeven moment vanuit de handhaving kracht bijzet zodat mensen ook gaan doen wat je graag zou willen. Neem bijvoorbeeld het afvalprobleem die we hebben in de Biesbosch. We hebben met elkaar nu een hele mooie gedragscampagne opgezet. Daar zetten we met elkaar maximaal op in, we hebben mooie borden, we hebben bakken met tasjes. Dus we zetten in op die gedragsverandering. Nou, als mensen dan nog niet in willen zien dat ze hun afval mee naar huis moeten nemen of de afval in zo'n tasje kunnen doen, dan hebben we vanuit de handhaving de middelen en de bevoegdheid om die mensen een bekeuring te geven. Want dan hebben ze willens en wetens gewoon hun afval laten liggen, terwijl we eigenlijk op alle niveaus, allemaal posters, folders, overal hebben weggelegd dat ze anders hadden kunnen weten, dus ook een keuze hadden kunnen maken om de afval mee naar huis te kunnen nemen. Dus die preventiekant, dat is zeker iets waar we meer naar moeten kijken. Staatsbosbeheer vindt dat heel belangrijk en daarom hebben we ook hele goede collega's, zoals mijn collega Harm Blom, die met heel veel passie vertelt over de Biesbosch, maar ook vanuit zijn functie meer kijkt naar die preventiekant. Dan om alles kracht bij te zetten, ik heb het net al een paar keer gezegd, wekelijks werken we met elkaar samen. Maar de kracht zit hem ook in die grote acties, jullie hebben het misschien wel in de media in de afgelopen jaren al gezien. Al die partijen proberen we op vier grote actiemomenten in het jaar bij elkaar te hebben om ook gewoon in het gebied te laten zien: kijk, we doen dit met elkaar samen. Je hebt daar een boot van Staatsbosbeheer, daar zit een politieagent naast, of een handhaver van de sportvisserij, of iemand van Rijkswaterstaat. We willen daarmee ook laten zien dat het maakt niet uit dat je je kansberekening op de boot van Staatsbosbeheer laat plaatsvinden, maar om de hoek kan ook een boot van Rijkswaterstaat komen, of van de gemeente. Nou, dat signaal willen we doen. Daarnaast, die grote handhavingsacties zijn ook cruciaal om elkaar beter te leren kennen, want als je met elkaar op de boot hebt gezeten, met elkaar in de auto hebt gezeten, dan weet je wat zijn privésituatie is, want je zit negen uur met elkaar in één voertuig of één vaartuig, dus je kent zijn privésituatie, je kent hem misschien wat dieper, je weet wat hij fijn vindt of wat hij lekker vindt, dus dat praat veel makkelijker, het is veel laagdrempeliger. Dus je pakt die telefoon ook sneller om zijn kennis en kunde in te schakelen en dan kom je weer op het grote plaatje uit. Naast die vier grote acties doen we ook drie kleintjes, dat zijn we vorig jaar voor het eerst gestart. Dus als Staatsbosbeheer deden we eerst altijd die vier grote samen met het Parkschap, maar nu hebben we ook gewoon gevraagd: sportvisserij, politie, Omgevingsdienst, pakken jullie nou ook je rol binnen dit hele plan en maak op jouw thema wat jij belangrijk vindt nu ook een kleine actie. Dus je hoeft niet met dertig handhavers op één dag bijvoorbeeld in het gebied te zijn, maar je kan dus ook specifiek op een bepaald thema wat je op dat moment belangrijk vindt kan je dus op een kleiner niveau ook een heel mooi resultaat halen. Dus daar zetten we ook veel meer op in. Het is altijd op het land en in het water. Verschillende disciplines heb ik al gezegd. De beeldvorming naar buiten. En inderdaad gewoon belangrijk is gewoon ook leren van elkaar. Dat je weet wat die ander kan, wat die ander niet wil is. Het is geen schande om

ook vanuit handhaving te denken: ik vind dit eigenlijk helemaal niet fijn. Maar dat moet je wel weten, je moet het uitspreken. Dat kan alleen maar als je het vertrouwen en de veiligheid hebt om dat ook daadwerkelijk te kunnen doen. Naast dit hele mooi verhaal is dit eigenlijk een beetje de kracht ook van dat plan. Kijk, operationeel weten we elkaar allemaal te vinden. We weten precies wie waar werkt en wat zijn telefoonnummer is, maar dat maakt het ook best wel kwetsbaar. Want vandaag kan een collega van de gemeente er nog werken en heel goed samenwerken met Staatsbosbeheer, maar er komt misschien een moment dat beide collega's niet meer voor de organisaties werkzaam zijn, maar dan is het wel van belang dat je de afspraken die je met elkaar hebt gemaakt ook uitgevoerd blijven worden. En hoe ga je dat dan doen? Dat is niet alleen maar afhankelijk zijn van het operationeel niveau, nee, maar je hebt dus ook het bestuurlijke niveau nodig om plannen op jaarbasis met elkaar te kunnen afstemmen, dat dat ook gewoon de beleidsprioriteiten worden waar we operationeel met elkaar op in gaan zetten. Dat zijn de thema's en dat is de kracht denk ik van het hele Integraal Veiligheidsplan om ook daadwerkelijk met elkaar datgene te gaan doen wat echt noodzakelijk is om de Biesbosch te blijven beschermen, zodat mensen ook van de Biesbosch kunnen blijven genieten. Die tactische niveau ertussenin is eigenlijk de laag, zoals de adviseurs van de burgemeester of van de bestuurders van Rijkswaterstaat, om het op ambtelijk niveau het bestuurlijk overleg voor te bereiden, de uitkomst van het bestuurlijk overleg te vertalen naar het operationeel niveau en het daar in een open overleg weer te presenteren, zodat alle handhavers ook weten wat ze op dat specifieke jaar of dat moment gaan doen met elkaar. Dan het Biesboschconvenant, dat is wel cruciaal als je die samenwerking natuurlijk nog veel beter wil op gaan zetten. Het is samenwerken of samen werken, dus je kan naast elkaar werken of met elkaar werken. Met het ontvlechten van het Parkschap in 2020 hadden we al een beetje de gedachte waar dit ook uit ontsproten is om het ook juridisch te gaan borgen en daar heb je een convenant voor nodig. Want wat wil dat zeggen? Boa's zijn geen politieagenten, dus we zijn begrensd in het gebied waar we werkzaam zijn. Staatsbosbeheer heeft het Staatsbosbeheergebied, gemeente binnen de gemeentegrenzen. Nou, dit convenant regelt dat je gerechtigd en bevoegd bent om over de grenzen heen te kunnen en mogen werken. Dat is natuurlijk best wel handig, zeker als je ook boa's hebt van Rijkswaterstaat of van Evides. Dus we hebben de complete begrenzing genomen van het Nationaal Park, we hebben met alle partijen, zelfs gemeente Geertruidenberg doet mee en Rijkswaterstaat, Evides doet mee, Altena, Drimmelen en Dordrecht, gezegd: dit convenant moet er komen. En heel plat, wat betekent dat dan? Dat is eigenlijk dat de boa van Dordrecht straks theoretisch gezien ook mag handhaven in Drimmelen. En waarom is dat van belang? Omdat de Biesbosch ligt nou eenmaal in twee provincies en in drie gemeentes. Zeker aan de Brabantse kant waar je Altena en Drimmelen hebt is dat convenant belangrijk, want als je met een boa van de gemeente Drimmelen op de boot zit en je vaart het Spijkerboor op, voor de kenners, dan zit je in Altena en dan is die boa van de gemeente Drimmelen is een burger geworden en geen handhaver meer. Dat convenant regelt dus gewoon eigenlijk heel plat en heel juridisch dat je met elkaar ook over de gemeentegrenzen heen kan kijken en veel meer invulling kan geven aan die integrale gedachte. We hebben er heel lang over gedaan. Dat komt omdat je natuurlijk ook naar de direct toezichthouders moet, naar de toezichthouders, die moeten er iets van vinden. Maar inmiddels zitten we nu op de laatste handtekening vanuit de hoofdofficier van het Functioneel Parket en we hopen nou medio maart, april tijdens het bestuurlijk overleg wat we aan het organiseren zijn daar alle handtekeningen ook van de bestuurders onder te krijgen en dan is dat de laatste hobbel die we hebben moeten nemen. Dan zitten we eigenlijk een beetje in het wensbeeld en ik hoorde dat al een

beetje terug in de vraagstelling ook, hè: wat willen we? Eigenlijk een soort van robuuste kern dat we meer met elkaar gaan samenwerken, meer met elkaar gaan delen. Staatsbosbeheer vanuit het samenwerkingsverband, samen met de met de boa's van de gemeente. Dan krijg je een soort van flexibele schil van andere partijen op hun eigen beleidsterrein, zoals Rijkswaterstaat en de Omgevingsdiensten en politie en Evides. Daarmee creëren we uiteindelijk het wensbeeld en daarmee kun je het ook verder uitzetten, kan je zorgen dat er gecoördineerd en eenduidigheid blijft.

De heer Kleinpaste: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Kleinpaste.

De heer Kleinpaste: Nog één vraagje. Als ik kijk naar de partners en naar de buitenste schil, ik zou me kunnen voorstellen dat de havenverenigingen van de jachthavens in de omgeving van de Biesbosch ook de partners in die buitenste schil zijn, omdat daar ook veel kennis is van het gebied en op een doorgaans goede manier wordt gerecreëerd, dus dat het goed is die daarbij te betrekken.

De heer Meeling: Ja, maar die dat doen we eigenlijk al. Dat valt even buiten het handavingsniveau, want we hebben natuurlijk ook een Biesboschregisseur een x-aantal jaar en zij is bezig met het opzetten van het Biesboschnetwerk. We hebben eind vorig jaar een netwerkbijeenkomst gehad en daar zit bijvoorbeeld ook de Biesboschfederatie zit daarin, ook het schippersgilde zit daarin en ook de jachthavens zijn daarbij vertegenwoordigd, of De Zilvermeeuw, de grotere exploitant aan de Brabantse kant. Dus daarmee krijgen dit soort partijen ook de ruimte om dingen te kunnen neerleggen bij de Biesboschregisseur, bij het Biesboschnetwerk, wat we dan weer vanuit handhaving kunnen meenemen als aandachtspunt. Is dat voldoende voor u?

De heer Kleinpaste: Ja.

De heer Meeling: Dat brengt mij na mijn wensbeeld voor de toekomst aan het einde van mijn presentatie. In ieder geval mijn contactgegevens, mijn telefoonnummer en e-mailadres. Mocht u aan het einde van deze bijeenkomst nog behoefte hebben om wat verdiepvragen te stellen, kom gerust op de lijn, ik ben bereid om altijd daar mijn medewerking aan te verlenen.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Mijnheer Den Heijer heeft alleen nog een vraag.

De heer Den Heijer: Ik heb er zelfs twee, voorzitter. De eerste ... Die doe je wel in de pot dan, hè? Het heeft wel iets met getallen te maken. Want ik hoor net het wensbeeld wat u heeft en ook het stuk gelezen. Ik vroeg me af, wat zou in aantallen ... Want ik hoor gewoon heel veel governance, heel veel dingen hoe we het met elkaar regelen, hoe we met elkaar omgaan, hoe vaak we met elkaar samenkomen. Maar ik vraag me dan af, hoeveel mensen lopen er nou dan in de Biesbosch op een dinsdagmiddag rond, en wat is het effect wat we daarmee veroorzaken? De tweede vraag was, ik zie ook een aantal indicatoren, dus we willen een aantal dingen gaan bereiken. Nou, daar ben ik hartstikke blij mee, daar sla ik ook op aan. Maar bijvoorbeeld als we het hebben over gedrag op het water, daar zie ik staan, daar willen we voorkomen dat mensen zich heel raar gedragen op het water, of dat de snelheden te hoog zijn. Maar wanneer zijn we dan tevreden? Als we daar honderd boetes per jaar, of tweehonderd, of gaan we ze een

gebiedsverbod geven? Dat heb ik bij heel veel van die indicatoren vraag ik me af, we willen meer dit doen of meer dat, en dan vraag ik me af: hoeveel meer, en is dat realistisch in het kader van mijn eerste vraag?

De heer Meeling: Ja, goede vragen. Hoeveel mensen lopen er op een dinsdagmiddag rond? Ja, dat zijn er misschien, ik vind het vervelend om te zeggen, misschien soms niet meer dan twee of drie op 10.000 hectare. ja. En dan hebben we het alleen over handhavers. Misschien in sommige gevallen is er misschien wel gewoon één aan de Zuid-Hollandse kant, omdat er twee boa's van Staatsbosbeheer aan de Brabantse kant zitten. Zo eerlijk ben ik ook om dat te zeggen. Maar dat is wel de realiteit en dat geeft ook aan dat je het goed met elkaar moet regelen. Dan kom je misschien ook wel weer op die pot met geld uit, maar het is goed dat je elkaar wel blijft informeren, want met die beperkte capaciteit moet je ook efficiënt kunnen wegzetten. Dus als er een boa van de gemeente aan de Zuid-Hollandse kant zit en er gebeurt daar wat en we weten dat de boa's van Staatsbosbeheer weten dat hij er is, kan die informatie gedeeld worden. Maar als we weten dat hij er is, betekent dat ook dat we meer aan de Brabantse kant kunnen gaan zitten, omdat je dan anders aan de Zuid-Hollandse kant heel veel achter elkaar aanrijdt. Of je moet een gezamenlijke dienst planning in de avond, dan is het efficiënt. Dus ja, en dan kom je ook gelijk bij punt twee uit, hoeveel mensen heb je dan nodig? Ja, ik zou zeggen, geef mij honderd man, maar dat is ook niet realistisch. Want ja, dan heb je nog te weinig mensen eigenlijk. Je moet zorgen dat je ... En wat heb je dan wel nodig? Er is nog geen toverformule die in Nederland zegt: we hebben zoveel mensen nodig. We zijn wel aan het experimenteren vanuit Staatsbosbeheer bijvoorbeeld met een risicomatrix, dat we met een kansberekening gaan kijken hoeveel handhavingsuren er noodzakelijk zijn op een bepaalde hectare op basis van het aantal overtredingen. Maar dat is ook nog niet het ei van Columbus. Ik denk gewoon dat voor nu we genoeg moeten nemen met hetgeen wat we hebben en moeten zorgen dat we elkaar ook blijven informeren. En zeker de wens ook vanuit de gemeente Dordrecht om bijvoorbeeld meer capaciteit misschien ter beschikking te stellen, dat helpt natuurlijk al mee aan de Zuid-Hollandse kant, zodat je ook aan de Brabantse kant kan blijven investeren. Dus ja, ik kan niet denk ik een heel bevredigend antwoord voor u geven.

De heer Den Heijer: Nee, de vraag is alleen even: in welke situatie zitten we nu en wat gaat dit plan dan voor de toekomst opleveren? Ik zou bijvoorbeeld ook niet weten hoeveel ... Kijk, ik geloof vast dat preventieve maatregelen goed zullen helpen, maar als iemand een drugs crimineel is of sowieso zich niet weet te gedragen in zo'n gebied, denk ik ook dat repressie een goed middel is om in te zetten. Dus ik vroeg me ook af: hoeveel boetes bijvoorbeeld, proces-verbalen worden er nu uitgeschreven in dat hele gebied per jaar?

De voorzitter: Zullen we dat voor een ander moment bewaren? Ik vind dat echt wel een vraag waar de heer Den Heijer op een later stadium met mijnheer Meeling in contact.

De heer Den Heijer: We zitten toch in een beeldvormende sessie?

De voorzitter: Ja, maar we zitten bijna aan de tijd, mijnheer Den Heijer, en er zijn nog meer mensen die vragen willen stellen en u en uw collega hebben er al heel veel gesteld. Dus mijn vraag is of we deze even kunnen parkeren en dat we dat op een ander moment verder specificeren. Mijnheer Cobben, gaat uw gang.

De heer Den Heijer: We doen het per mail, voorzitter.

De heer Cobben: Bedankt, voorzitter. Ik heb een paar vragen over het proces wat gehanteerd is om dit plan vast te stellen. Ik weet niet of de heer Meeling die allemaal kan beantwoorden, misschien ook meer vragen voor het college. Maar zoals ik het bekijk is het plan tot stand gekomen in werkgroepen en vervolgens al vastgesteld door de colleges.

De voorzitter: Mijnheer Cobben, het is niet een bevoegdheid van de raad, dus vandaar dat het niet hier ... U wordt nu geïnformeerd over wat er afgesproken is en hoe de bestuurlijke samenwerking is ingericht. Er is nu aangegeven hoe er op veiligheid geacteerd wordt in globale zin. Mijnheer Meeling biedt aan om u eventueel nog antwoorden te geven op vragen die u stelt en als u specifieke vragen heeft met betrekking tot de bestuurlijke samenwerking, dus waar het gaat om de colleges et cetera, dan wil ik u vriendelijk verzoeken om die vragen op een ander moment aan de portefeuillehouder te stellen.

De heer Cobben: Mijn punt is juist dat deze gang van zaken ertoe leidt dat wij hier naar mijn mening een beetje voor spek en bonen zitten. Ik had liever gezien dat wij deze bespreking hadden gehad voordat het college dit plan zou hebben vastgesteld. Ik hoop dat het college daar de volgende keer toe bereid is om deze volgorde te hanteren, dus eerst overleg met de raadscommissie en dan pas het plan vaststellen.

De voorzitter: Ik heb het niet vers in mijn geheugen zitten, maar dit is ook een proces wat niet ineens nu uit de lucht is komen vallen en wat al loopt vanaf de vorige periode. Dus wij komen er bij u op terug, ik zal vragen aan de griffier of hij wil nakijken waar u dat kan nalezen, ja? Oké, dank u wel. Mijnheer Damen nog afsluitend.

De heer Damen: Voorzitter, ik vond het een sterk verhaal. Tenminste, ja, daar komt het op neer. Ik ben wel nieuwsgierig of er nou een gedeeld alarmnummer is. Er zijn heel veel instanties betrokken. Burgers hebben een belangrijke rol in de veiligheid, dan is het zaak dat men snel een melding kan doen en dat die snel op de goede plek komt.

De voorzitter: Mijnheer Meeling.

De heer Meeling: Als Staatsbosbeheer hebben we een piketnummer, een bereikbaarheidsdienst hebben we en dat is een 06-nummer. Ik zal via de griffier of via de voorzitter denk ik het 06-nummer met u delen. Mochten er inderdaad zaken zijn, kunt u dat nummer na kantoortijden bellen en daar zitten ook handhavers van Staatsbosbeheer achter die dan de melding in behandeling nemen, of eventueel weg kunnen zetten bij andere partijen. Er zit ook een soort van opschalingsmodel in, dus mocht het niet meer in de taak liggen van Staatsbosbeheer, dan wordt dat vanuit de centrale gelijk al doorgezet naar de politie. De collega achterin.

De heer ...: '...' (buiten microfoon).

De voorzitter: Sowieso altijd 112, maar het is goed om te weten dat inderdaad als je er loopt en er gebeurt iets, waar je je kan melden. Iemand verder nog? Want anders dan wil ik graag u bedanken, mijnheer Meeling, voor de uitgebreide presentatie en de mogelijkheid die u biedt om nog contact met u op te nemen. Ik heb even snel zitten

googelen en ik weet dat de Biesboschregisseur – een prachtige naam trouwens – mevrouw Cobien Bruggeling is en dat die hier achter mij zit.

De heer Meeling: Ja, dat klopt.

De voorzitter: Ik denk ineens: hé, die heb ik net gezien. Dus ook daar kan u zich waarschijnlijk te allen tijde melden als u bepaalde dingen wilt weten. Heeft er nog iemand echt een dringende vraag? Nee? Dan sluit ik langzaamaan de vergadering, maar dat kan niet zonder de vraag of dit deze raadsinformatiebrief ter kennisname naar de raad door kan en met de wetenschap dat u het een en ander nog ... Oké, helemaal goed. Nou, mijn dank is groot, en een fijne avond nog.

De heer Meeling: Dank u wel.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 7 februari 2023.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

A.W. Kolff